

11. funkční období

287

Vládní návrh, kterým se předkládá Parlamentu České republiky k vyslovení souhlasu s ratifikací Protokol o udržitelném zemědělství a rozvoji venkova k Rámcové úmluvě o ochraně a udržitelném rozvoji Karpat

2018

**SENÁT
PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY
11. FUNKČNÍ OBDOBÍ**

USNESENÍ SENÁTU

ze schůze, konané dne 2018

k vládnímu návrhu, kterým se předkládá Parlamentu České republiky k vyslovení souhlasu s ratifikací Protokol o udržitelném zemědělství a rozvoji venkova k Rámcové úmluvě o ochraně a udržitelném rozvoji Karpat.

Senát

dává souhlas k ratifikaci Protokolu o udržitelném zemědělství a rozvoji venkova k Rámcové úmluvě o ochraně a udržitelném rozvoji Karpat, který byl podepsán 16. března 2018.

Předkládací zpráva pro Parlament České republiky

Rámcová úmluva o ochraně a udržitelném rozvoji Karpat (dále jen „Karpatská úmluva“) byla přijata na 5. ministerské konferenci EHK OSN „Životní prostředí pro Evropu“ v Kyjevě v květnu 2003. Její přípravu a přijetí podpořily rovněž smluvní strany Alpské úmluvy, které přispěly k procesu sjednávání Úmluvy jak svými zkušenostmi, tak i finančně.¹ Karpatská úmluva byla podepsána a ratifikována všemi státy karpatského regionu (Česká republika, Maďarsko, Polsko, Rumunsko, Slovensko, Srbsko, Ukrajina) a vstoupila podle čl. 21 v platnost dne 4. ledna 2006 (č. 47/2006 Sb.m.s.). Karpatská úmluva je rámcovou úmluvou, která obsahuje obecně formulované závazky, přičemž předpokládá jejich konkretizaci prostřednictvím postupně sjednávaných protokolů.

K úmluvě je sjednáno několik Protokolů. Protokoly jsou důležitým krokem pro provádění Karpatské úmluvy, které umožňují prosazovat cíle Karpatské úmluvy a rozvíjet spolupráci v klíčových oblastech karpatského regionu. Dosud byly sjednány tři protokoly, které jsou v platnosti pro ČR i obecně, a to Protokol o ochraně a udržitelném využívání biologické a krajinné rozmanitosti, Protokol o udržitelném cestovním ruchu a Protokol o trvale udržitelném obhospodařování lesů, jehož gestorem je Ministerstvo zemědělství. Čtvrté zasedání konference smluvních stran Karpatské úmluvy v září 2014 v Mikulově přijalo čtvrtý protokol, Protokol o udržitelné dopravě, který byl jménem České republiky podepsán, ale který ČR dosud neratifikovala a který zároveň zatím nevstoupil v platnost.

Pracovní skupina pro udržitelné zemědělství připravila **Protokol o udržitelném zemědělství a rozvoji venkova** (dále jen „Protokol“). Území, na které se Karpatská úmluva, respektive Protokol vztahuje, se podle čl. 1 Úmluvy vymezuje na základě principu „autodesignace“, kdy každý signatářský stát rozhodne, jaké jeho území bude do Karpatské úmluvy resp. Protokolu zařazeno. Vymezení územních samosprávných celků, v jejichž rámci Česká republika naplňuje Úmluvu a protokoly k ní sjednané, jimiž je vázána, vychází z platného geomorfologického členění ČR publikovaného v Atlasu krajiny ČR (Mackovčín, P., Balatka, B., Demek J., Kirchner, K., Slavík, P., MŽP ČR a VÚKOZ, v.v.i., Praha 2010). Toto vymezení vzala na vědomí vláda ve svém usnesení č. 401 ze dne 25. května 2015.

Návrh Protokolu vychází z konceptu udržitelného obhospodařování zemědělské půdy a chovu zvířat tradičními i inovativními způsoby, které podporují biodiverzitu, produkční schopnost a regenerační kapacitu zemědělské půdy, pohodu zvířat, vitalitu a schopnost venkovského osídlení v horských a podhorských oblastech Karpat plnit v současnosti i v budoucnosti odpovídající environmentální, ekonomické a sociální funkce na místní, národní a globální úrovni a nepoškozují ostatní ekosystémy.

Smluvní strany Protokolu se na svém území zavazují k vytvoření a provádění politik a strategií usilujících o udržitelnost zemědělského hospodaření v Karpatech se začleněním aktivit zaměřených na ochranu a udržitelné využití biologické a krajinné rozmanitosti, ochranu všech složek životního prostředí a posílení sociálního prostředí ve venkovských oblastech Karpat. Smluvní strany se zavazují také k přijetí opatření zajišťujících koordinaci a spolupráci mezi dotčenými institucemi a regionálními i místními orgány a zaměřených na podporu sdílené zodpovědnosti, zvláště pak rozvoj a zlepšení součinnosti během provádění politik.

Při sjednávání Protokolu Česká republika prosazovala, aby nedocházelo ke vzniku paralelních aktivit k již existujícím mezinárodním smluvním závazkům karpatských zemí (např. Úmluva o biologické rozmanitosti, Celoevropská strategie ochrany biologické rozmanitosti v rámci Rady Evropy, Úmluva o ochraně evropských volně žijících živočichů a

¹ Alpská úmluva je regionální úmluvou, která byla sjednána mimo rámec OSN s cílem ochrany a udržitelného rozvoje pohoří Alp. Byla podepsána 7. listopadu 1991 v Salzburku v Rakousku a vstoupila v platnost dne 6. března 1995. Smluvními stranami Alpské úmluvy jsou Francie, Itálie, Lichtenštejnsko, Monako, Německo, Rakousko, Slovinsko, Švýcarsko a Evropská unie.

planě rostoucích rostlin), zejména pak závazků vyplývajících z jejího členství v EU. Aspekty, které jsou v návrhu Protokolu obsaženy, jsou z pohledu ČR do značné míry řešeny v rámci Společné zemědělské politiky Evropské unie a příslušných dokumentů přijímaných na úrovni EU. Závazky obsažené v Protokolu jsou dostatečně pokryty stávající právní úpravou České republiky a jejich plnění si nevyžádá žádnou změnu práva ČR.

V souladu s gescemi, které stanoví platné právní předpisy (např. zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu) budou provádění Protokolu zajišťovat Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí a resortními organizacemi, přičemž Ministerstvo zemědělství bude plnit roli koordinátora. Při aktivním naplňování závazků Protokolu se rovněž předpokládá spolupráce s partnery v karpatském regionu. Partnery se rozumí např. krajské úřady, správy CHKO, místně příslušné regionální odbory resortních organizací Ministerstva zemědělství, soukromý sektor i nestátní neziskové organizace působící v oblasti zemědělství a ekologického zemědělství. Závazky vyplývající pro Českou republiku z přistoupení k Protokolu budou prováděny v rámci stávajících nástrojů Ministerstva zemědělství (zejména Program rozvoje venkova) a Ministerstva životního prostředí. Zásady udržitelného zemědělského hospodaření v Karpatech jsou rovněž zahrnuty ve strategických dokumentech České republiky, např. Státní politice životního prostředí České republiky (SPŽP ČR), Strategii ochrany biologické rozmanitosti 2016–2025 (SOBR), Státním programu ochrany přírody a krajiny České republiky (SPOPK ČR).

Přijetí Protokolu nebude znamenat pro Českou republiku povinnost platit žádné povinné příspěvky nad rámec již poskytovaných příspěvků smluvních stran Karpatské úmluvy do řádného rozpočtu Karpatské úmluvy, tzn., že nebude vytvořen žádný další samostatný fond pouze pro Protokol. Aktuální příspěvek ČR v rámci Úmluvy činí 30.000 EUR ročně.

Protokol o udržitelném zemědělství a rozvoji venkova spadá do kategorie mezinárodních smluv upravujících práva a povinnosti osob a zahrnuje věci, jejichž úprava je vyhrazena zákonu, je tedy tzv. prezidentskou smlouvou, k jejíž ratifikaci je potřeba souhlasu obou komor Parlamentu České republiky. Vnitrostátní schvalovací proces Protokolu proběhne v souladu s ústavním zákonem č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, čl. 49. Závazky obsažené v Protokolu jsou pokryty stávající právní úpravou České republiky. Ratifikace Protokolu bude plně v souladu s ústavním pořádkem a platným právním řádem České republiky, se závazky vyplývajících z členství České republiky v EU, se závazky převzatými v rámci jiných platných mezinárodních smluv v ochraně přírody, s obecně uznávanými zásadami mezinárodního práva, i v souladu se zájmy České republiky.

Sjednaný Protokol vstoupí v platnost devadesátým dnem od data uložení čtvrté ratifikační listiny, listiny o schválení nebo přijetí. Poté vstoupí Protokol v platnost pro každou další stranu devadesátým dnem od data uložení její ratifikační listiny, listiny o schválení nebo přijetí. Protokol bude následně otevřen k přístupu stranám, které ho nepodepsaly. Smluvní stranou Protokolu se může stát pouze smluvní strana Karpatské úmluvy. Dosud Protokol podepsaly 3 smluvní strany, a to kromě České republiky také Maďarsko a Rumunsko.

Se sjednáním Protokolu vyslovila vláda souhlas svým usnesením ze dne 6. listopadu 2017 č. 800 a na základě zmocnění prezidenta republiky ho za ČR podepsal mimořádný a zplnomocněný velvyslanec na Ukrajině Radek Matula dne 16. března 2018.

V Praze dne 18. června 2018

Předseda vlády: Ing. Andrej Babiš v.r.

Protokol o udržitelném zemědělství a rozvoji venkova k Rámcové úmluvě o ochraně a udržitelném rozvoji Karpat

SMLUVNÍ STRANY TOHOTO PROTOKOLU

- V SOULADU se svými úkoly vyplývajícími z Rámcové úmluvy o ochraně a udržitelném rozvoji Karpat (dále jen „Karpatské úmluvy“) [Kyjev, 2003] provádět komplexní politiku a spolupracovat na ochraně a udržitelném rozvoji Karpat,
- VĚDOMY SI významu zemědělství a rozvoje venkova pro karpatský region z hlediska hospodářství, sociálních aspektů, životního prostředí, přírodního a kulturního dědictví,
- UVĚDOMUJÍCE SI nejrůznější přírodní, místní zdroje karpatských zemí, jejich venkovské skutečnosti a specifčnosti a různorodost zemědělských postupů,
- USILUJÍCE o prosazování opatření a programů, které využívají potenciál zemědělství a venkovských oblastí ke snížení chudoby venkova, zajišťují a diverzifikují příjem místního obyvatelstva, udržují životaschopnost venkovských regionů a zvyšují kvalitu života tak, aby do těchto horských oblastí přilákaly obyvatelstvo, které zde bude žít a zajišťovat produkci s využitím místních obnovitelných zdrojů,
- V SOULADU s ustanoveními Karpatské úmluvy, např. článku 7 o udržitelném zemědělství a lesním hospodářství, článku 4 o ochraně a udržitelném využívání biologické a krajinné rozmanitosti a článku 11 o kulturním dědictví a tradičních znalostech,
- BEROUCE V ÚVAHU Společnou zemědělskou politiku Evropské unie a cíle dosáhnout potravinové bezpečnosti, zlepšit výživu a prosazovat udržitelné zemědělství v rámci Cílů udržitelného rozvoje na období 2015–2030,
- OCEŇUJÍCE snahy a výsledky v rámci Rady Evropy zaměřené na podporu socioekonomicky životaschopných venkovských oblastí a zachovávající zemědělské činnosti prostřednictvím opatření v rámci politiky soudržnosti Evropské unie a konkrétních agroenvironmentálních opatření a kompenzačních plateb pro zemědělství v horských oblastech,
- USILUJÍCE o zajištění účinnějšího provádění stávajících právních nástrojů a vycházejíce z mezinárodních programů,
- PŘIHLÍŽEJÍCE ke skutečnosti, že v úsilí podporovat a zachovat udržitelný rozvoj v zemědělském sektoru s integrujícím přístupem v karpatských venkovských oblastech nemůže uspět pouze jedna země a že toto úsilí vyžaduje nadregionální a nadnárodní spolupráci,
- VĚDOMY SI výzev souvisejících s dopady změny klimatu, např. změn v četnosti a závažnosti období sucha, povodní, extrémních meteorologických jevů či snížení potravinové bezpečnosti a zajištění dodávek vody,
- UZNÁVAJÍCE potřeby a zájmy horských zemědělců a specifčnost zemědělského podnikání a živobytí v horských oblastech,

- VĚDOMY SI mnoha hrozeb vyvolaných dopady globálních změn, včetně nárůstu nebo posílení stávajících bariér pro zpracování a prodej typických produktů na globálních trzích,
- UZNÁVAJÍCE rozmanitost zemědělských postupů napříč karpatskými zeměmi i v nich samotných,
- VĚDOMY SI ekonomické, ekologické a sociální důležitosti chovu přežvýkavců a zachování a zlepšení kvality horských pastvin a luk,
- UZNÁVAJÍCE potenciální úlohu zemědělství pro předcházení erozi a degradaci půdy a jeho podíl na řízení rizik a jeho úlohu při zachovávání kvality a kvantity zásob povrchových a podzemních vod,
- VĚDOMY SI společné povahy současných a budoucích výzev pro zemědělské činnosti a postupy i pro venkovské oblasti a přidané hodnoty přeshraniční spolupráce při výměně zkušeností v rámci celé karpatské oblasti pro přístup na globální trhy s potravinami,
- VĚDOMY SI, jak důležité je vyvarovat se toho, aby se horské oblasti vyliďňovaly a mladé generace opouštěly zemědělství,
- USILUJÍCE o spolupráci na udržitelném rozvoji zemědělství a venkovských oblastí na základě místních zdrojů s cílem chránit tradiční postupy, znalosti a druhy živočichů a rostlin, ochránit kulturní krajinu a posilovat a prosazovat trvalý hospodářský pokrok,
- ZDŮRAŽŇUJÍCE a PODTRHUJÍCE důležitost celoživotního učení ve všech oblastech činnosti jako předpoklad pro to, aby byly všechny zúčastněné strany schopny přispívat k udržitelnému rozvoji a k lepší budoucnosti,

SE DOHODLY NA NÁSLEDUJÍCÍM:

Kapitola I

Cíle, geografický rámec působnosti a definice

Článek 1

Cíle a principy

1. V souladu s článkem 7 Karpatské úmluvy je cílem Protokolu o udržitelném zemědělství a rozvoji venkova (dále jen „Protokolu“) zachovat péči o půdu, obdělávanou tradičními udržitelnými způsoby, a přinášet tak užitek současným a budoucím generacím.
2. Za účelem dosažení výše uvedeného cíle smluvní strany harmonizují a koordinují svá úsilí o integrovanou péči o půdní fond a podporují začlenění environmentálních hledisek do zemědělských politik při současném zvyšování kvality života, posilování místních ekonomik a komunit a ochraně přírodních hodnot a kulturního dědictví;
3. Smluvní strany proto spolupracují zejména na:
 - a) rozvíjení, změnách a provádění strategií rozvoje venkova specifických pro danou oblast, charakterizovaných integrujícím, inkluzivním a holistickým přístupem, přihlížející ke specifickým podmínkám horských a podhorských oblastí;

- b) zajišťování a dosahování společných politik prosazování endogenního potenciálu zemědělství a rozvoje venkova v méně příznivých oblastech;
- c) rozvíjení a navrhování zemědělských politik a nástrojů, které začleňují environmentální hlediska;
- d) prosazování udržitelných nebo extenzivních agroenvironmentálních postupů, postupů v oblasti péče o půdní fond a ekologické produkce cílem chránit biologickou rozmanitost a rozmanitost tradiční kulturní krajiny, přírodní a polopřírodní stanoviště včetně travních porostů a chráněných oblastí;
- e) prosazování ochrany a udržitelného využívání genetických zdrojů pro potravinářství a zemědělství, místních plemen domácích zvířat, odrůd pěstovaných plodin a planě rostoucích odrůd příbuzných pěstovaným odrůdám;
- f) zřizování genových bank pro místní odrůdy a na podpoře množení a pěstování těchto odrůd;
- g) zavádění opatření pro zachování a prosazování tradičních zemědělských postupů a souvisejících tradičních znalostí;
- h) prosazování místních zemědělských výrobců s cílem rozvíjet krátké dodavatelské řetězce u potravin, které jsou stimulem pro místní ekonomiku a zvyšují udržitelnost regionu;
- i) prosazování ekologické produkce, místních farmářských trhů, řemeslných výrobců potravin, komunitou podporovaného zemědělství a dalších forem udržitelné výroby potravin v malém měřítku;
- j) zlepšování ochrany tradiční venkovské architektury, infrastruktury a venkovského umění a řemesel včetně jejich regionálních inventářů;
- k) prosazování diverzifikace zdrojů obživy ve venkovských oblastech především prostřednictvím vytváření vazeb mezi zemědělstvím a cestovním ruchem či výrobou a prodejem místního zboží, uměleckých, řemeslných a rukodělných výrobků;
- l) posilování formálního a neformálního vzdělávání, dalšího odborného vzdělávání a kvalifikací včetně mezigeneračního učení, přístupu k místním veřejným službám a poradenským službám;
- m) prosazování celokarpatského monitorování zemědělských a venkovských oblastí a jejich socioekonomického rozvoje;
- n) rozvíjení nebo prosazování koordinovaných vědecko-výzkumných programů a projektů;
- o) budování nadnárodní sítě a platformy pro výměnu znalostí;
- p) začleňování cílů udržitelného rozvoje zemědělství a venkovských oblastí do dalších sektorových politik;
- q) posilování inovací v oblasti nakládání s venkovskými odpady a energií a prosazování inteligentní energetiky a bezodpadových řešení a systémů.

Článek 2

Geografický rámec působnosti

1. Tento Protokol se vztahuje na karpatský region (dále jen „Karpaty“), jak jej vymezila konference smluvních stran.
2. Každá smluvní strana může rozšířit působnost tohoto Protokolu na další části svého území prohlášením učiněným u depozitáře.

Článek 3

Definice

1. „Agroturistikou“ (faremní turistikou, turistikou založenou na farmách, prázdninovými farmami) se rozumí pobyt na fungující farmě, který umožňuje přímou interakci mezi návštěvníky nebo hosty a zemědělcem/rodinou zemědělce s cílem zažít autentické zemědělské činnosti a životní styl.
2. „Agrobiodiverzita“ je podsoubor biodiverzity. Je to výsledek přirozeného výběru a tvůrčích výsledků šlechtění a provozních postupů zemědělců, pastevců a rybářů.
3. „Zemědělské hospodaření zohledňující klimatickou změnu“ je integrující přístup k řešení propojených výzev v oblasti potravinové bezpečnosti a změny klimatu, jehož cílem je (1) udržitelné zvyšování produktivity, (2) odolné systémy zemědělství a potravinové bezpečnosti, jichž je dosaženo prostřednictvím opatření pro přizpůsobení se změně klimatu a (3) odstraňování skleníkových plynů (zmírňování změny klimatu).
4. „Komunitou podporované zemědělství“ je vzájemným partnerstvím mezi zemědělcem a občany, umožňující přímou vazbu mezi výrobou a spotřebou potravin. Podporovatelé obvykle hradí roční provozní rozpočet farmy tím, že si zakoupí podíl na sklizni dané sezóny. Na oplátku pak farma své podporovatele zásobuje sezónními čerstvými produkty.
5. „Konferencí smluvních stran“ se rozumí konference smluvních stran Karpatské úmluvy.
6. „Kulturní dědictví“ souvisí s historií dané lokality a obvykle zahrnuje přírodní, nebo biologické a kulturní dědictví.
7. „Diverzifikace v zemědělství“ je důležitou strategií řízení rizik zemědělce s cílem vytvořit další příjem na základě vhodných podmínek na farmě nebo mimo ni.
8. „Aktivizující prostředí“ je souborem vzájemně provázaných podmínek – např. zákonných, organizačních, fiskálních, informačních, politických a kulturních – které podporují udržitelné a účinné zapojení kapacit aktéra do procesů rozvoje.
9. „Endogenní přístup“ je nové paradigma a politická koncepce pro rozvoj venkova zevnitř jako symbol procesů zdola nahoru napříč regiony EU za účelem mobilizace přírodních zdrojů dostupných v daném místě, jakož i potenciálu obyvatel venkova.
10. „Extenzivní hospodaření“ je hospodaření, které využívá tradičních metod a je méně náročné na pracovní sílu, investice a vnější vstupy jako je např. používání koncentrovaného krmiva než intenzivní zemědělsko-průmyslové postupy hospodaření.
11. Zemědělství a lesnictví s „vysokou přírodní hodnotou“ je koncepce, která posuzuje změny v rozsahu a stavu zemědělsky obhospodařovaných oblastí a lesní půdy s vysokou přírodní hodnotou ve vztahu k výchozímu stavu, která se vztahuje jak k příslušnému zemskému pokryvu (zemědělské půdě a lesům), tak k související činnosti hospodaření.

12. „Integrovanou péčí o půdní fond“ se rozumí prozkoumání všech způsobů využití půdy integrovaným způsobem s cílem dosáhnout co nejúčinnějších kompromisů a provázat sociální a ekonomický rozvoj s ochranou a zlepšováním životního prostředí.
13. „Méně příznivé oblasti“ jsou oblasti, v nichž jsou zemědělská výroba nebo činnosti obtížnější z důvodu přírodních znevýhodnění, např. náročných klimatických podmínek, strmých svahů v horských oblastech nebo nízké produktivity půdy.
14. „Přírodními stanovišti“ se rozumí přírodní nebo polopřirodní suchozemské nebo vodní oblasti vymezené zeměpisnými, abiotickými a biotickými znaky.
15. „Pozorovatelem“ se rozumí pozorovatel definovaný v článku 14 odstavci 5 Karpatské úmluvy.
16. „Ekologická produkce“ je celkový systém řízení zemědělského podniku a produkce potravin, který spojuje osvědčené environmentální postupy, vysokou úroveň biologické rozmanitosti, ochranu přírodních zdrojů, uplatňování přísných norem pro dobré životní podmínky zvířat a způsob produkce v souladu s požadavky těch spotřebitelů, kteří upřednostňují produkty získané za použití přírodních látek a procesů.
17. „Smluvními stranami“ se rozumí smluvní strany tohoto Protokolu.
18. „Chráněné oblasti“ jsou definovány jako zeměpisný prostor, uznávaný, vyčleněný a řízený prostřednictvím zákonných nebo jiných účinných prostředků tak, aby bylo dosaženo dlouhodobé ochrany přírody a souvisejících služeb ekosystému a kulturních hodnot.
19. „Venkovským cestovním ruchem“ se rozumí celá škála činností cestovního ruchu, které se odehrávají na venkově.
20. „Polopřirodní stanoviště“ jsou stanoviště charakterizovaná extenzivním zemědělstvím/plodinami, nízko-intenzivními zemědělskými systémy, zemědělstvím s nízkými dopady, udržitelnými zemědělskými systémy, zemědělstvím s vysokou přírodní hodnotou, systémy/stanovišti, v nichž jsou uplatňovány tradiční zemědělské systémy mající snížený environmentální dopad nebo mající určitý význam pro druhy planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů.
21. „Krátké dodavatelské řetězce potravin“ jsou alternativou ke globálně se šířícím potravinovým řetězcům. Zdůrazňují inovativní reorganizaci potravinových sítí, místní systémy hospodaření nebo přímý prodej. Jejich cílem je znovu navázat spojení mezi výrobcí a spotřebiteli a zemědělskou a potravinářskou výrobu vrátit na místní úroveň.
22. „Udržitelným zemědělstvím a rozvojem venkova“ se rozumí řízení a ochrana základny přírodních zdrojů a orientace technologické a institucionální změny takovým směrem, aby bylo zajištěno dosažení a neustálé uspokojování lidských potřeb současných i budoucích generací.
23. „Tradiční postupy hospodaření“ jsou v průběhu historie vyvinuté zemědělské metody, které umožňují vypořádat se udržitelným způsobem se specifickými podmínkami dané lokality s cílem poskytnout dostatečné a zajištěné výnosy založené na míšení plodin, které se vzájemně doplňují.
24. „Hodnotové řetězce“ identifikují kompletní škálu činností prováděných hospodářskými jednotkami tak, aby dovedly výrobek nebo službu od jejího vzniku ke konečnému použití konečným spotřebitelem.

Kapitola II

Obecné závazky

Článek 4

Politiky zaměřené na zachování, prosazování a udržitelný rozvoj zemědělského sektoru a venkovských oblastí

1. Každá smluvní strana aktualizuje a provádí na svém území politiky zaměřené na zachování, prosazování a udržitelný rozvoj zemědělského sektoru a venkovských oblastí, přičemž zohlední, kdykoli je to možné, integrační a endogenní přístup a vychází ze správných postupů vypracovaných a prováděných jinými smluvními stranami. Smluvní strany zváží a využijí koordinované strategie a opatření podporující a posilující udržitelnou péči o zemědělskou půdu, zejména o oblastech s vysokou přírodní hodnotou, aniž jsou dotčeny životně důležité zájmy obyvatelstva horských komunit.
2. Smluvní strany prosazují výměnu informací o osvědčených postupech mezi vládními institucemi a zainteresovanými stranami, která by umožnila udržitelný endogenní hospodářský rozvoj venkovských oblastí.

Článek 5

Začlenění cílů udržitelného rozvoje zemědělského sektoru a venkovských oblastí do sektorových politik

Smluvní strany se zasadí o začlenění cílů udržitelného zemědělství a rozvoje venkova do jiných sektorových politik.

Článek 6

Účast regionálních a místních orgánů a dalších zainteresovaných stran

Každá smluvní strana přijme opatření, v rámci svého stávajícího institucionálního rámce, za účelem usnadnit zapojení, koordinaci a spolupráci příslušných institucí, regionálních a místních orgánů, místních zemědělců a dalších zainteresovaných stran při přijímání a provádění politik a výsledných opatření pro udržitelný rozvoj zemědělství a venkovských oblastí s cílem podpořit sdílenou odpovědnost a posílit synergie.

Článek 7

Mezinárodní spolupráce

Smluvní strany podpoří aktivní spolupráci mezi příslušnými institucemi a organizacemi na mezinárodní úrovni s ohledem na udržitelné zemědělství a rozvoj venkova v Karpatech za účelem využití jejich odborných znalostí při hledání vhodných řešení společných problémů na nejvhodnější úrovni.

Kapitola III

Specifická opatření

Článek 8

Provádění strategií rozvoje venkova specifických pro danou lokalitu

1. Smluvní strany budou provádět takové strategie udržitelného rozvoje venkova na vnitrostátní úrovni, které zohlední specifické podmínky horských a podhorských oblastí a méně příznivých oblastí.
2. Každá smluvní strana usnadní koordinaci a spolupráci mezi všemi příslušnými zainteresovanými stranami s cílem vytvořit a umožnit vznik socioekonomického prostředí pro venkovské sítě inovací a přidané hodnoty, zejména mezi zemědělským sektorem a dalšími sektory důležitými pro hospodářství venkovských oblastí, např. sektorem rukodělné výroby, obchodu, průmyslu, infrastruktury a cestovního ruchu, za účelem využití endogenního potenciálu s pomocí integrovaného územního přístupu.

Článek 9

Ochrana tradiční kulturní krajiny a péče o ni

1. Smluvní strany přijmou opatření na ochranu a péči o tradiční kulturní krajinu Karpat s mimořádnými tradičními prvky a s vysokou ekologickou kvalitou, včetně přítomnosti cenných horských ekosystémů, přírodních nebo cenných polopřírodních stanovišť, zejména pak travních porostů, agrobiodiverzity, genetických zdrojů, odrůd pěstovaných plodin a s tím souvisejících tradičních znalostí v oblasti ekologie.
2. Smluvní strany podpoří zachování a uplatňování tradičních, nízko-intenzivních zemědělských postupů a forem péče o kulturní krajinu, tradiční pastvu přežvýkavců.

Článek 10

Integrovaná péče o půdní fond

1. Každá smluvní strana přijme opatření k prosazování, podpoře a posílení integrované péče o půdní fond, přičemž bude přihlížet rovněž k ustanovením ostatních protokolů ke Karpatské úmluvě.
2. Smluvní strany přijmou opatření k prosazování zařazení a začlenění zemědělského hospodaření zohledňujícího klimatickou změnu, řízení rizik a využívání obnovitelných zdrojů energie do zemědělských a provozních postupů zemědělců.

Článek 11

Prosazování extenzivního zemědělství a ekologické produkce

Smluvní strany budou provádět opatření k prosazování a podpoře zemědělských postupů pro extenzivní zemědělství a ekologickou produkci v Karpatech.

Článek 12

Tradiční znalosti a postupy

Smluvní strany přijmou opatření k zachování a prosazování tradičních zemědělských postupů, malých zemědělských podniků, kulturní krajiny, tradičních znalostí v oblasti ekologie a zemědělství, místních plemen domácích zvířat a odrůd pěstovaných plodin, udržitelného využívání planě rostoucí rostlin a volně žijících živočichů, které představují významné ekonomické a sociální prvky venkovského kulturního dědictví Karpat.

Článek 13

Marketing typických zemědělských a venkovských produktů a služeb

1. Smluvní strany přijmou opatření na svých územích a dále spolupracují na mezinárodní úrovni s cílem zlepšit místní a celoevropský marketing a reklamu zemědělských a venkovských výrobků a služeb typických pro karpatský region s ohledem na cíle v souladu s článkem 11 odstavec 1 a 2 Protokolu o cestovním ruchu.
2. Smluvní strany budou spolupracovat na programech propagace vysokých standardů kvality výrobků z karpatského regionu.
3. Každá smluvní strana přijme opatření k prosazování a posilování horizontální, vertikální a mezisektorové spolupráce v celém hodnotovém řetězci za účelem začlenění mnoha regionálních aktérů a dosažení nejvyššího možného stupně zpracování v regionu s cílem zvýšit místní a regionální přidanou hodnotu v těchto regionech.
4. Smluvní strany podpoří rozvoj místních trhů s potravinami, zkracování výrobních a distribučních řetězců, posilování místní a regionální ekonomiky.

Článek 14

Podpora agroturistiky a diverzifikace

1. Smluvní strany podpoří udržitelný cestovní ruch a agroturistiku ve venkovských oblastech s cílem vytvořit další oboustranné přínosy a zahájit spolupráci mezi drobnými zemědělci a subjekty působícími v oblasti gastronomie a ubytovacích služeb.
2. Smluvní strany podpoří rámcové podmínky pro diverzifikaci a opatření umožňující drobným zemědělcům poskytovat na svých farmách alternativní služby.

Článek 15

Předcházení nepříznivým dopadům na ovzduší, vodu, půdu, krajinu a biologickou rozmanitost

Smluvní strany uplatní zásady předběžné opatrnosti a preventivních opatření tím, že posoudí a zohlední možné vlivy, včetně kumulativního účinku, na ovzduší, vodu, půdu, krajinu a biologickou rozmanitost, takových projektů a činností, které pravděpodobně budou mít nepříznivé dopady na Karpaty.

Článek 16

Podpora formálního a neformálního vzdělávání

1. Každá smluvní strana přijme opatření k vytvoření aktivizujícího prostředí, které pomáhá podporovat vzdělávání a mezigenerační učení.

2. Smluvní strany posílí spolupráci místních a národních vzdělávacích institucí a orgánů za účelem rozšíření a zlepšení vzdělávání, dalšího odborného vzdělávání a kvalifikací pracovníků z různých oborů činnosti („celoživotní učení“).
3. Smluvní strany budou podporovat vzdělávání a komunikaci ke zvyšování povědomí veřejnosti o místních odrůdách pěstovaných plodin a plemenech chovaných zvířat a o výhodách systémů místních krátkých dodavatelských řetězců u potravin a zvyšování povědomí s cílem zlepšit řízení rizik.

Článek 17

Koordinovaný vědecký výzkum a přeshraniční výměna informací a zkušeností

1. Smluvní strany budou spolupracovat na rozvoji, podpoře a harmonizaci výzkumných programů a projektů, které napomáhají dosažení cílů tohoto Protokolu.
2. Smluvní strany umožní mezinárodní spolupráci vědeckých institucí, s ohledem na místní a regionální horizontální a vertikální spolupráci v Karpatech, zejména pokud jde o harmonizaci systému monitorování, zajištění a harmonizaci databází a realizaci společných výzkumných programů a projektů v Karpatech.
3. Smluvní strany podpoří koordinované regionální inventáře zemědělských postupů a kulturních krajín, jakož i kulturních tradic a výrobků venkovských oblastí v Karpatech.
4. Každá smluvní strana bude s ostatními smluvními stranami tohoto Protokolu sdílet informace o strategiích a politikách zaměřených na udržitelné zemědělství a rozvoj venkova v Karpatech.

Článek 18

Společné programy a projekty

Všechny smluvní strany se vyzývají k účasti, v souladu se svými potřebami a možnostmi, na společných programech a projektech zahrnujících činnosti uvedené v článku 1 v odstavcích 1, 2 a 3 tohoto Protokolu, společně realizovaných smluvními stranami v Karpatech.

Kapitola IV

Provádění, monitorování a hodnocení

Článek 19

Provádění

1. Každá smluvní strana přijme příslušná právní a správní opatření k zajištění provádění ustanovení tohoto Protokolu, monitoruje a vyhodnocuje účinnost těchto opatření.
2. Každá smluvní strana prozkoumá možnosti, jak prostřednictvím finančních opatření podpořit provádění ustanovení tohoto Protokolu.

Článek 20

Zvyšování povědomí veřejnosti a přístup k informacím

1. Smluvní strany podpoří vzdělávání, informování a zvyšování povědomí široké veřejnosti o cílech, opatřeních a provádění tohoto Protokolu.

2. Smluvní strany zajistí přístup k informacím souvisejícím s prováděním tohoto Protokolu.

Článek 21

Zasedání smluvních stran

1. Konference smluvních stran Karpatské úmluvy slouží jako zasedání smluvních stran tohoto Protokolu.

2. Smluvní strany Karpatské úmluvy, které nejsou smluvními stranami tohoto Protokolu, se mohou konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto Protokolu zúčastnit jako pozorovatelé. Pokud konference smluvních stran slouží jako zasedání smluvních stran tohoto Protokolu, pak rozhodnutí podle tohoto Protokolu přijímají pouze ty smluvní strany, které jsou zároveň smluvními stranami tohoto Protokolu.

3. Pokud konference smluvních stran slouží jako zasedání smluvních stran tohoto Protokolu, pak bude kterýkoli člen předsednictva konference smluvních stran zastupující smluvní stranu Karpatské úmluvy, která však není smluvní stranou tohoto Protokolu, nahrazen členem, jenž bude zvolen smluvními stranami tohoto Protokolu a bude z některé ze smluvních stran tohoto Protokolu.

4. Jednací řád konference smluvních stran se použije obdobně pro zasedání smluvních stran, s výjimkou případů, kdy konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto Protokolu rozhodne na základě konsensu jinak.

5. První zasedání konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto Protokolu svolá Sekretariát společně s prvním zasedáním konference smluvních stran, které je plánováno po vstupu tohoto Protokolu v platnost. Následná řádná zasedání konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto Protokolu se konají společně s řádnými zasedáními konference smluvních stran, pokud konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto Protokolu nerozhodne jinak.

6. Konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto Protokolu přijímá v rámci svého mandátu rozhodnutí nezbytná k podpoře účinného provádění tohoto Protokolu. Vykonává funkce svěřené jí tímto Protokolem a:

(a) vydává doporučení v jakýchkoli záležitostech nezbytných k provádění tohoto Protokolu;

(b) zřizuje pomocné orgány nebo žádá o mezinárodní spolupráci s vynikajícími institucemi, pokud je to považováno za nezbytné pro provádění tohoto Protokolu;

(c) projednává a přijímá, dle potřeby, změny tohoto Protokolu a doplňky k tomuto Protokolu, které jsou považovány za nezbytné pro provádění tohoto Protokolu; a

(d) vykonává jiné funkce, které mohou být požadovány pro provádění tohoto Protokolu.

Článek 22

Sekretariát

1. Sekretariát ustanovený článkem 15 Karpatské úmluvy slouží jako sekretariát tohoto Protokolu.

2. Článek 15 odstavec 2 Karpatské úmluvy o funkcích sekretariátu se použije obdobně pro tento Protokol.

Článek 23

Pomocné orgány

1. Kterýkoliv pomocný orgán ustanovený Karpatskou úmluvou nebo podle Karpatské úmluvy může, na základě rozhodnutí konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto Protokolu, sloužit pro potřeby tohoto Protokolu, v kterémžto případě zasedání smluvních stran určí, které funkce bude tento orgán vykonávat.

2. Smluvní strany Karpatské úmluvy, které nejsou smluvními stranami tohoto Protokolu, se mohou jako pozorovatelé účastnit zasedání kteréhokoli z těchto pomocných orgánů. Pokud pomocný orgán Karpatské úmluvy slouží jako pomocný orgán tohoto Protokolu, rozhodnutí podle tohoto Protokolu budou přijímána pouze smluvními stranami tohoto Protokolu.

3. Pokud pomocný orgán Karpatské úmluvy vykonává své funkce v záležitostech týkajících se tohoto Protokolu, kterýkoli člen předsednictva tohoto pomocného orgánu zastupujícího smluvní stranu Karpatské úmluvy, která však současně není smluvní stranou tohoto Protokolu, bude nahrazen členem, jenž bude zvolen smluvními stranami tohoto Protokolu z některé ze smluvních stran tohoto Protokolu.

Článek 24

Monitorování dodržování závazků

1. Smluvní strany pravidelně podávají zprávu konferenci smluvních stran o opatřeních týkajících se tohoto Protokolu a o výsledcích přijatých opatření. Konference smluvních stran stanoví lhůty a formát pro předkládání zpráv.

2. Pozorovatelé mohou předložit konferenci smluvních stran nebo Výboru pro provádění Karpatské úmluvy (dále jen „Výbor pro provádění“) jakékoliv informace nebo zprávy o provádění a dodržování ustanovení tohoto Protokolu.

3. Výbor pro provádění shromažďuje, posuzuje a analyzuje informace důležité pro provádění tohoto Protokolu a monitoruje dodržování ustanovení tohoto Protokolu smluvními stranami.

4. Výbor pro provádění předkládá konferenci smluvních stran doporučení pro provádění a nezbytná opatření pro dodržování tohoto Protokolu.

5. Konference smluvních stran přijímá nebo doporučuje nezbytná opatření.

Článek 25

Vyhodnocování účinnosti ustanovení

1. Smluvní strany pravidelně kontrolují a vyhodnocují účinnost ustanovení tohoto Protokolu.

2. Konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto Protokolu může zvážit přijetí příslušných změn a doplňků tohoto Protokolu, pokud jsou nezbytné pro dosažení jeho cílů.

3. Smluvní strany umožňují zapojení místních orgánů a dalších relevantních zainteresovaných stran do procesu podle odstavce 1.

Kapitola V

Závěrečná ustanovení

Článek 26

Vztah mezi Karpatskou úmluvou a tímto Protokolem

1. Tento Protokol je protokolem ke Karpatské úmluvě ve smyslu jejího článku 2 odstavce 3 a v souladu s článkem 7 odstavci 1, 2 a 6 i všemi dalšími příslušnými články Karpatské úmluvy.
2. Protokol bude otevřen k podpisu u depozitáře od 12. října 2017 do 12. října 2018.
3. Ustanovení článků 19, 20, 21 odstavců 2 až 4 a článku 22 Karpatské úmluvy o změnách a doplňcích, vstupu v platnost a odstoupení od této úmluvy a o řešení sporů se použijí obdobně pro tento Protokol. Pouze smluvní strana Karpatské úmluvy se může stát smluvní stranou tohoto Protokolu.

Článek 27

Výhrady

K tomuto Protokolu nelze učinit žádné výhrady.

Článek 28

Depozitář

Depozitářem tohoto Protokolu je vláda Ukrajiny.

Originál tohoto Protokolu bude uložen u depozitáře, který předá ověřené kopie všem smluvním stranám.

Vyhotoveno v Lillafüred dne 12. října 2017, v jediném vyhotovení v anglickém jazyce.

Na důkaz toho níže podepsaní, řádně zmocnění k tomuto účelu, podepsali tento Protokol.

Za vládu České republiky

Za vládu Maďarska

Za vládu Polské republiky

Za vládu Rumunska

Za vládu Srbské republiky

Za vládu Slovenské republiky

Za vládu Ukrajiny

Vláda Rumunska

podepisuje Protokol o udržitelném zemědělství a rozvoji venkova k Rámcové úmluvě o ochraně a udržitelném rozvoji Karpat s následujícím prohlášením:

Vláda Rumunska prohlašuje, že vykládá článek 2 odstavec 1 tohoto Protokolu pouze v souladu s ustanoveními a omezeními Rámcové úmluvy o ochraně a udržitelném rozvoji Karpat, vyhotovené v Kyjevě dne 22. května 2003.

Protocol on Sustainable Agriculture and Rural Development to the Framework Convention on the Protection and Sustainable Development of the Carpathians

THE PARTIES TO THIS PROTOCOL

- IN ACCORDANCE with their tasks, arising from the Framework Convention on the Protection and Sustainable Development of the Carpathians, hereinafter referred to as the “Carpathian Convention” (Kyiv, 2003), of pursuing a comprehensive policy and cooperating for the protection and sustainable development of the Carpathians;
- AWARE of the importance of agriculture and rural development for the Carpathian region in terms of economy, social aspects, environment, natural and cultural heritage;
- CONSCIOUS of the various natural, local resources in the Carpathian Countries, their rural realities and specificity and variety of agricultural practices;
- AIMING at promoting measures and programs, which use the potential of agriculture and rural areas to reduce rural poverty, provide and diversify incomes to local population, sustain the viability of the rural regions and improve the quality of life to attract people to live and produce using local renewable resources in the mountain area;
- IN ACCORDANCE with the provisions of the Carpathian Convention, such as Article 7 on sustainable agriculture and forest management, Article 4 on conservation and sustainable use of biological and landscape diversity, and Article 11 on cultural heritage and traditional knowledge;
- TAKING INTO ACCOUNT the Common Agricultural Policy of the European Union and the goals of achieving food security, improving nutrition and promoting sustainable agriculture of the Sustainable Development Goals (SDGs) for the period of 2015 – 2030;
- ACKNOWLEDGING the endeavours and achievements within the Council of Europe aiming to support socio-economic viable rural areas and maintaining agricultural activities through measures in the framework of European Union’s cohesion policy and specific agri-environment measures, and compensatory payments for agriculture in mountain areas;
- AIMING at contributing to a more effective implementation of existing legal instruments, and building upon international programs;
- TAKING INTO ACCOUNT that the efforts to support and to maintain sustainable development in the agricultural sector, with an integrative approach in the Carpathian rural areas, cannot be achieved by one country alone, and they require interregional and transnational cooperation;
- AWARE of the challenges related to climate change impacts, such as changes in the frequency and severity of drought, floods, extreme weather events and reduced food and water security;
- RECOGNIZING the needs and interests of mountain farmers and the specificity of agribusiness and livelihoods in the mountain areas;

- AWARE of the many threats coming from impacts of global changes including raising or strengthening existing barriers for processing and selling typical products on global markets;
- RECOGNIZING the diversity of agricultural practices among and within the Carpathian Countries;
- AWARE of the economic, ecological and social importance of ruminant herding and the maintenance and improvement of mountain pastures and meadows;
- RECOGNIZING the potential role of agriculture on prevention of erosion and land degradation and contribution to risk management and its role in the preservation of the quality and quantity of surface and groundwater reservoirs;
- AWARE of the common character of the actual and future challenges for agricultural activities and practices as well as for rural areas and the added value of trans-boundary cooperation in exchanging Carpathian-wide experiences for accessing the global food markets;
- AWARE of the importance of avoiding human depopulation and abandonment of farming in mountain areas by young generations;
- AIMING to cooperate on the sustainable development of agriculture and of rural areas based on local resources to protect traditional practices, knowledge and species, to safeguard cultural landscapes and to improve and promote durable economic progress;
- EMPHASISE and UNDERLINE the importance of lifelong learning in all fields of activity as a precondition that all involved people are able to contribute to sustainable development and a better future;

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

Chapter I

Objectives, geographical scope and definitions

Article 1

Objectives and principles

1. In accordance with Article 7 of the Carpathian Convention, the objective of the Protocol on Sustainable Agriculture and Rural Development (hereinafter referred to as “the Protocol”) is to maintain the management of land, traditionally cultivated in a sustainable manner, bringing benefits to present and future generations.
2. In order to achieve the above objective, the Parties shall harmonize and coordinate their efforts for integrated land resource management, enhancing integration of environmental concerns into agricultural policies while improving quality of life, strengthening local economies and communities, and conservation of natural values and cultural heritage.

3. The Parties shall, therefore, cooperate especially on:

- a) Developing, amending and implementing site specific-rural development strategies characterized by an integrative, inclusive and holistic approach, taking into account the specific conditions of mountains and foothills;
- b) Ensuring and achieving common policies of promotion of endogenous agricultural and rural development potential in less favoured areas;
- c) Developing and designing agricultural policies and instruments that integrate environmental concerns;
- d) Promoting the sustainable and/or extensive agro-environmental practices, land resource management practices and organic production to protect biological and traditional cultural landscape diversity, natural and semi-natural habitats including grasslands and protected areas;
- e) Promoting the conservation and sustainable use of genetic resources for food and agriculture, local breeds of domestic animals, cultivated plant varieties and crop wild relatives;
- f) Establishing gene banks for local varieties as well as promoting the propagation and cultivation of these varieties;
- g) Implementing measures for preserving and promoting traditional farming practices and the related traditional knowledge;
- h) Supporting local agricultural producers in order to develop short food supply chains which stimulate local economy and increase the retentiveness of the region;
- i) Promoting organic production, local farmer markets, artisan food producers, community supported agriculture and other forms of small-scale sustainable food production;
- j) Improving the conservation of traditional rural architecture, infrastructure and rural arts and crafts including regional inventories of them;
- k) Promoting the diversification of livelihood in rural areas particularly through linking agriculture and tourism, as well as the crafting and marketing of local goods, arts and handicrafts;
- l) Strengthening of formal and informal education, advanced training and qualification including intergenerational learning, access to local public services and advisory service;
- m) Promoting of a Carpathian-wide monitoring of the agricultural and rural areas and their socio-economic development;
- n) Developing and/or promoting coordinated scientific research programs and projects;
- o) Developing a transnational network and knowledge exchange platform;

- p) Integrating the objectives for sustainable development of agriculture and rural areas into other sectorial policies;
- q) Enhancing innovations in rural waste and energy management, and promoting smart energy and waste free solutions and systems.

Article 2

Geographical Scope

1. This Protocol applies to the Carpathian region (hereinafter referred to as “the Carpathians”), as defined by the Conference of the Parties.
2. Each Party may extend the application of this Protocol to additional parts of its national territory by making a declaration to the Depositary.

Article 3

Definitions

1. “Agritourism” (Farm Tourism, Farm-based tourism, Vacation farms) concerns the stay on a working farm enabling direct interaction between visitors or guests and the farmer/farming family to experience authentic agricultural activities and lifestyle.
2. “Agro-biodiversity” is a sub-set of biodiversity. It is the result of natural selection and inventive breeding developments and the operational practices of farmers, herders and fishers.
3. “Climate smart agriculture” is an integrative approach to address interlinked challenges of food security and climate change that aims at (1) a sustainable increase of productivity, at (2) resilient agricultural and food security systems through climate change adaptation measures and on (3) removing greenhouse gases (mitigation).
4. “Community supported agriculture (CSA)” is a mutual partnership between a farmer and citizens that enable a direct link between the production and consumption of food. Supporters usually cover a farm’s yearly operating budget by purchasing a share of the season’s harvest. In return, the farm supplies seasonal fresh products.
5. “Conference of the Parties (COP)” means the Conference of the Parties to the Carpathian Convention.
6. “Cultural patrimony” is related to the history of a site and consists usually of both a natural or biological and a cultural patrimony.
7. “Diversification in agriculture” is an important risk management strategy of the farmer to generate additional income based on appropriate conditions on or outside the farm.
8. “Enabling environment” is a set of interrelated conditions – such as legal, organisational, fiscal, informational, political, and cultural – which fosters a sustainable and effective engagement of factor’s capacities in development processes.
9. “Endogenous approach” is a new paradigm and a policy concept for endogenous rural development as a symbol for bottom up processes across EU regions for mobilising the locally available natural resources as well as the rural people’s potentials.

10. "Extensive farming" is a farming which uses traditional methods, and requires less labour, investments and external inputs like the application of concentrated forage compared to intensive agro-industrial farming practices.
11. "High nature value (HNV) farming and forestry" is a concept that assesses changes in the extent and condition of agricultural operated areas and forestry land with high natural value in relation to a baseline, which refers on both the respective land cover (farmland and forests) and the associated management activities.
12. "Integrated land resource management" means examining all uses of land in an integrated manner to make the most efficient trade-offs and to link social and economic development with environmental protection and enhancement.
13. "Less favoured areas (LFA)" are areas where agricultural production or activity is more difficult because of natural handicaps, e.g. difficult climatic conditions, steep slopes in mountain areas, or low soil productivity.
14. "Natural habitats" means terrestrial or aquatic areas distinguished by geographic, abiotic and biotic features, whether entirely natural or semi-natural.
15. "Observer" means observer defined under Article 14 paragraph 5 of the Carpathian Convention.
16. "Organic production" is an overall system of farm management and food production that combines best environmental practices, a high level of biodiversity, the preservation of natural resources, the application of high animal welfare standards and a production method in line with the preference of certain consumers for products produced using natural substances and processes.
17. "Parties" means Parties to this Protocol.
18. "Protected areas" are defined as a geographical space, recognised, dedicated and managed, through legal or other effective means, to achieve the long-term conservation of nature with associated ecosystem services and cultural values.
19. "Rural tourism" means a range of tourism activities which take place in the countryside.
20. "Semi-natural habitats" are habitats characterized by extensive agriculture/crops, low intensity farming systems, low impact agriculture, sustainable agricultural systems, high-nature-value farming, systems/habitats, where traditional agricultural systems with a reduced environmental impact or with a certain importance to wildlife species are applied.
21. "Short food supply chains" are an alternative to globally expanding food chains that emphasize innovative re-organisations of food networks, local farming systems or direct sales that aim at re-connecting producers and consumers and re-localising agricultural and food production.
22. "Sustainable Agriculture and Rural Development (SARD)" is the management and conservation of the natural resource base, and the orientation of technological and institutional change so as to ensure the attainment and continued satisfaction of human needs for present and future generations.
23. "Traditional farming practices" are historically developed agricultural techniques to cope with specific site conditions sustainably to provide sufficient and secure yields based on mixed crops that complement one another.

24. "Value chains" identify the full range of activities that economic units undertake to bring a product or a service from its conception to its end use by final consumers.

Chapter II

General Obligations

Article 4

Policies aiming at maintaining, promoting and sustainably developing the agricultural sector and rural areas

1. Each Party shall update and implement policies in its national territory aiming at the maintenance, promotion and sustainable development of the agricultural sector and rural areas, while taking into consideration whenever possible an integrative and endogenous approach and drawing upon good practices developed and implemented by other Parties. The Parties shall consider and utilize coordinated strategies and measures enhancing and strengthening the sustainable management of agricultural land, especially in High Nature Value (HNV) areas, without prejudice to the vital interests of the populations of mountain communities.
2. The Parties shall promote the exchange of information on best practices between governmental institutions and stakeholders that would enable a sustainable endogenous economic development of rural areas.

Article 5

Integration of the objectives of sustainable development of the agricultural sector and rural areas into sectoral policies

The Parties shall promote the integration of the objectives of sustainable agriculture and rural development into other sectoral policies.

Article 6

Participation of regional and local authorities and other stakeholders

Each Party shall take measures, within its existing institutional framework, to facilitate the involvement, coordination and cooperation between relevant institutions, regional and local authorities, local farmers and other stakeholders concerned in developing and implementing policies and the resulting measures for the sustainable development of agriculture and rural areas with the objective to encourage shared responsibility and to enhance synergies.

Article 7

International cooperation

The Parties shall encourage active cooperation among competent institutions and organizations at international level with regard to sustainable agriculture and rural development in the Carpathians, in order to use their expert knowledge for creating expedient solutions to common problems at the most suitable level.

Chapter III

Specific Measures

Article 8

Implementation of site-specific rural development strategies

1. The Parties shall implement sustainable rural development strategies on national level, which consider the site-specific conditions of mountains and foothills, and less favoured areas.
2. Each Party shall facilitate coordination and cooperation among all relevant stakeholders aiming at creating and enabling socio-economic environment for rural innovation and added value networks, in particular between the agricultural sector and other economically relevant sectors in rural areas, like the handicraft, trade, industry, infrastructure and tourist sectors, to capitalize endogenous potentials with an integrated territorial approach.

Article 9

Protection and management of traditional cultural landscapes

1. The Parties shall take measures for the protection and management of traditional cultural landscapes of the Carpathians with outstanding traditional features and of high ecological quality, including the presence of valuable mountain ecosystems, natural and/or valuable semi-natural habitats, in particular grasslands, agro-biodiversity, genetic resources, cultivated plant varieties and the related traditional ecological knowledge.
2. The Parties shall support the maintenance and application of traditional, low-intensity agricultural practices and forms of management of cultural landscapes, traditional ruminants grazing.

Article 10

Integrated land resource management

1. Each Party shall take measures to promote, enhance and foster integrated land resource management, taking also into account the provisions of the other Protocols to the Carpathian Convention.
2. The Parties shall take measures to promote the inclusion and integration of climate smart agriculture, risk management and renewable energies within farming and operational practices of farmers.

Article 11

Promotion of extensive farming and organic production

The Parties shall implement measures to promote and foster agricultural practices for extensive farming and organic production in the Carpathians.

Article 12

Traditional knowledge and practices

The Parties shall take measures for the preservation and promotion of traditional farming practices, small agricultural holdings, cultural landscapes, traditional ecological and agricultural knowledge, local breeds of domestic animals and cultivated plant varieties, sustainable use of wild plants and animals, which represent significant economic and social features of the rural cultural patrimony of the Carpathians.

Article 13

Marketing of typical agricultural and rural products and services

1. The Parties shall adopt measures in their territories and also cooperate at international level to improve the local and European-wide marketing and advertising of agricultural and rural products and services, which are typical for the Carpathian region considering the objectives in accordance with Article 11 paragraphs 1 and 2 of the Tourism Protocol.
2. The Parties shall cooperate on the promotion schemes of high quality standards for products from the Carpathian region.
3. Each Party shall adopt measures to promote and enhance horizontal, vertical and cross-sectoral cooperation along the value chains to integrate many regional actors and to attain the maximum degree of processing in the region, in order to enhance the local and regional added value in those regions.
4. Parties shall promote the development of local food markets, shortening the production and distribution chains, supporting the local and regional economy.

Article 14

Promotion of agritourism and diversification

1. The Parties shall promote sustainable rural tourism and agritourism with the objective to create further reciprocal benefits and cooperation between small farmers, gastronomy and accommodations.
2. The Parties shall promote framework conditions for diversification and measures to enable small farmers to provide alternative services at their farms.

Article 15

Prevention of adverse impacts on air, water, soil, landscape and biological diversity

The Parties shall apply the precaution and prevention principles by assessing and taking into consideration possible influences, including cumulative effect, on air, water, soil, landscape and biological diversity of those projects and activities that are likely to have adverse impacts on the Carpathians.

Article 16

Promotion of formal and informal education

1. Each Party shall take measures to create an enabling environment for the promotion of education and intergenerational learning.
2. The Parties shall strengthen cooperation of local and national educational institutions and bodies to extend and to improve education, advanced training and qualification of people from different working areas ("lifelong learning").
3. Parties shall promote education and communication to raise public awareness on local varieties of cultivated plants and animals and on the advantages of local short food supply systems and raise awareness to improve risk management.

Article 17

Coordinated scientific research and trans-boundary exchange of information and experience

1. The Parties shall cooperate on developing, promoting and harmonizing research programs and projects, which help to achieve the objectives of this Protocol.
2. The Parties shall facilitate international cooperation among the scientific institutions with regard to local and regional horizontal and vertical cooperation in the Carpathians, in particular on the harmonization of monitoring systems, the provision and harmonization of databases, and undertaking common research programs and projects in the Carpathians.
3. The Parties shall promote coordinated regional inventories of agricultural practices and cultural landscapes as well as rural cultural traditions and products in the Carpathians.
4. Each Party shall share information on strategies and policies aiming at sustainable agriculture and rural development in the Carpathians with the other Parties of this Protocol.

Article 18

Common programs and projects

Each Party is encouraged to participate, according to its needs and possibilities, in common programs and projects on activities listed under Article 1 paragraphs 1, 2 and 3 of this Protocol jointly undertaken in the Carpathians by the Parties.

Chapter IV
Implementation, Monitoring and Evaluation

Article 19

Implementation

1. Each Party shall undertake appropriate legal and administrative measures for ensuring implementation of the provisions of this Protocol, monitor and evaluate the effectiveness of these measures.
2. Each Party shall explore the possibilities of supporting, through financial measures, the implementation of the provisions of this Protocol.

Article 20

Awareness raising and access to information

1. The Parties shall promote the education, information and awareness raising of the general public regarding the objectives, measures and implementation of this Protocol.
2. The Parties shall ensure access to the information related to the implementation of this Protocol.

Article 21

Meeting of the Parties

1. The Conference of the Parties of the Carpathian Convention shall serve as the meeting of the Parties to this Protocol.
2. The Parties to the Carpathian Convention that are not Parties to this Protocol may participate as observers in the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol. When the Conference of the Parties serves as the meeting of the Parties to this Protocol, decisions under this Protocol shall be taken only by those that are Parties to it.
3. When the Conference of the Parties serves as the meeting of the Parties to this Protocol, any member of the bureau of the Conference of the Parties representing a Party to the Convention but not a Party to this Protocol shall be substituted by a member to be elected by and from the Parties to this Protocol.
4. The Rules of Procedure for the Conference of the Parties shall apply mutatis mutandis to the meeting of the Parties, except as otherwise decided by consensus by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol.
5. The first meeting of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall be convened by the Secretariat in conjunction with the first meeting of the Conference of the Parties that is scheduled after the date of the entry into force of this Protocol. Subsequent ordinary meetings of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall be held in conjunction with ordinary meetings of the Conference of the Parties, unless otherwise decided by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol.

6. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall make, within its mandate, the decisions necessary to promote its effective implementation. It shall perform the functions assigned to it by this Protocol and shall:

- (a) Make recommendations on any matters necessary for the implementation of this Protocol;
- (b) Establish subsidiary bodies or request for international cooperation with excellent institutions as it is deemed necessary for the implementation of this Protocol;
- (c) Consider and adopt, as required, amendments to this Protocol that are deemed necessary for the implementation of this Protocol; and
- (d) Exercise other functions as may be required for the implementation of this Protocol.

Article 22

Secretariat

1. The Secretariat established by Article 15 of the Carpathian Convention shall serve as the Secretariat of this Protocol.
2. Article 15, paragraph 2, of the Carpathian Convention on the functions of the Secretariat shall apply, *mutatis mutandis*, to this Protocol.

Article 23

Subsidiary bodies

1. Any subsidiary body established by or under the Carpathian Convention may, upon a decision by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol, serve the Protocol, in which case the meeting of the Parties shall specify which functions that body shall exercise.
2. Parties to the Carpathian Convention that are not Parties to this Protocol may participate as observers in the meetings of any such subsidiary bodies. When a subsidiary body of the Carpathian Convention serves as a subsidiary body to this Protocol, decisions under the Protocol shall be taken only by the Parties to the Protocol.
3. When a subsidiary body of the Carpathian Convention exercises its functions with regard to matters concerning this Protocol, any member of the bureau of that subsidiary body representing a Party to the Carpathian Convention but not a Party to the Protocol, shall be substituted by a member to be elected by and from the Parties to the Protocol.

Article 24

Monitoring of compliance with obligations

1. The Parties shall regularly report to the Conference of the Parties on measures related to this Protocol and the results of the measures taken. The Conference of the Parties shall determine the intervals and format at which the reports must be submitted.
2. Observers may present any information or report on implementation of and compliance with the provisions of this Protocol to the Conference of the Parties and/or to the Carpathian

Convention Implementation Committee (hereinafter referred to as the “Implementation Committee”).

3. The Implementation Committee shall collect, assess and analyse information relevant to the implementation of this Protocol and monitor the compliance by the Parties with the provisions of this Protocol.

4. The Implementation Committee shall present to the Conference of the Parties recommendations for implementation and the necessary measures for compliance with the Protocol.

5. The Conference of the Parties shall adopt or recommend necessary measures.

Article 25

Evaluation of the effectiveness of the provisions

1. The Parties shall regularly examine and evaluate the effectiveness of the provisions of this Protocol.

2. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol may consider the adoption of appropriate amendments to this Protocol where necessary in order to achieve its objectives.

3. The Parties shall facilitate the involvement of the local authorities and other relevant stakeholders in the process under paragraph 1.

Chapter V

Final Provisions

Article 26

Links between the Carpathian Convention and the Protocol

1. This Protocol constitutes a Protocol to the Carpathian Convention within the meaning of its Article 2 paragraph 3 and in accordance with article 7, paragraphs 1, 2 and 6 as well as any other relevant articles of the Carpathian Convention.

2. The Protocol shall be open for signature at the Depositary from 12th of October 2017 to the 12th of October 2018.

3. The provisions of Articles 19, 20, 21 paragraphs 2 to 4 and Article 22 of the Carpathian Convention on amendments, entry into force and withdrawal from the Convention and on settlement of disputes shall apply mutatis mutandis to this Protocol. Only a Party to the Carpathian Convention may become Party to this Protocol.

Article 27

Reservations

No reservations may be made to this Protocol.

Article 28

Depositary

The Depositary of this Protocol is the Government of Ukraine

The original of the Protocol shall be deposited with the Depositary, which shall distribute certified copies to all Parties.

Done at Lillafüred on the 12th of October 2017, in one original in the English language.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Protocol.

For the Government of the Czech Republic

For the Government of Hungary

For the Government of the Republic of Poland

For the Government of Romania

For the Government of the Republic of Serbia

For the Government of the Slovak Republic

For the Government of Ukraine

The Government of Romania

signs the Protocol on Sustainable Agriculture and Rural Development (SARD) to the Framework Convention on the Protection and Sustainable Development of the Carpathians with the following declaration:

“The Government of Romania declares that it interprets Article 2, paragraph 1 of the Protocol, only according to the provisions of and limitations to the Convention on the Protection and Sustainable Development of the Carpathians, done at Kyiv on the 22nd of May 2003.

000294077122

PČ: P17360/2018-CMZE

Zaevid.: 16.05.2018 13:28

Počet listů: 20

Přílohy: 1/19

**Protocol on Sustainable Agriculture and Rural Development
to the Framework Convention on the Protection and
Sustainable Development of the Carpathians**

THE PARTIES TO THIS PROTOCOL

IN ACCORDANCE with their tasks, arising from the Framework Convention on the Protection and Sustainable Development of the Carpathians, hereinafter referred to as the "Carpathian Convention" (Kyiv, 2003), of pursuing a comprehensive policy and cooperating for the protection and sustainable development of the Carpathians;

AWARE of the importance of agriculture and rural development for the Carpathian region in terms of economy, social aspects, environment, natural and cultural heritage;

CONSCIOUS of the various natural, local resources in the Carpathian Countries, their rural realities and specificity and variety of agricultural practices;

AIMING at promoting measures and programs, which use the potential of agriculture and rural areas to reduce rural poverty, provide and diversify incomes to local population, sustain the viability of the rural regions and improve the quality of life to attract people to live and produce using local renewable resources in the mountain area;

IN ACCORDANCE with the provisions of the Carpathian Convention, such as Article 7 on sustainable agriculture and forest management, Article 4 on conservation and sustainable use of biological and landscape diversity, and Article 11 on cultural heritage and traditional knowledge;

TAKING INTO ACCOUNT the Common Agricultural Policy of the European Union and the goals of achieving food security, improving nutrition and promoting sustainable agriculture of the Sustainable Development Goals (SDGs) for the period of 2015 – 2030;

ACKNOWLEDGING the endeavours and achievements within the Council of Europe aiming to support socio-economic viable rural areas and maintaining agricultural activities through measures in the framework of European Union's cohesion policy and specific agri-environment measures, and compensatory payments for agriculture in mountain areas;

AIMING at contributing to a more effective implementation of existing legal instruments, and building upon international programs;

TAKING INTO ACCOUNT that the efforts to support and to maintain sustainable development in the agricultural sector, with an integrative approach in the Carpathian rural areas, cannot be achieved by one country alone, and they require interregional and transnational cooperation;

AWARE of the challenges related to climate change impacts, such as changes in the frequency and severity of drought, floods, extreme weather events and reduced food and water security;

RECOGNIZING the needs and interests of mountain farmers and the specificity of agribusiness and livelihoods in the mountain areas;

AWARE of the many threats coming from impacts of global changes including raising or strengthening existing barriers for processing and selling typical products on global markets;

RECOGNIZING the diversity of agricultural practices among and within the Carpathian Countries;

AWARE of the economic, ecological and social importance of ruminant herding and the maintenance and improvement of mountain pastures and meadows;

RECOGNIZING the potential role of agriculture on prevention of erosion and land degradation and contribution to risk management and its role in the preservation of the quality and quantity of surface and groundwater reservoirs;

AWARE of the common character of the actual and future challenges for agricultural activities and practices as well as for rural areas and the added value of trans-boundary cooperation in exchanging Carpathian-wide experiences for accessing the global food markets;

AWARE of the importance of avoiding human depopulation and abandonment of farming in mountain areas by young generations;

AIMING to cooperate on the sustainable development of agriculture and of rural areas based on local resources to protect traditional practices, knowledge and species, to safeguard cultural landscapes and to improve and promote durable economic progress;

EMPHASISE and UNDERLINE the importance of lifelong learning in all fields of activity as a precondition that all involved people are able to contribute to sustainable development and a better future;

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

Chapter I

Objectives, geographical scope and definitions

Article 1

Objectives and principles

1. In accordance with Article 7 of the Carpathian Convention, the objective of the Protocol on Sustainable Agriculture and Rural Development (hereinafter referred to as "the Protocol") is to maintain the management of land, traditionally cultivated in a sustainable manner, bringing benefits to present and future generations.
2. In order to achieve the above objective, the Parties shall harmonize and coordinate their efforts for integrated land resource management, enhancing integration of environmental concerns into agricultural policies while improving quality of life, strengthening local economies and communities, and conservation of natural values and cultural heritage.
3. The Parties shall, therefore, cooperate especially on:
 - a) Developing, amending and implementing site specific-rural development strategies characterized by an integrative, inclusive and holistic approach, taking into account the specific conditions of mountains and foothills;
 - b) Ensuring and achieving common policies of promotion of endogenous agricultural and rural development potential in less favoured areas;
 - c) Developing and designing agricultural policies and instruments that integrate environmental concerns;
 - d) Promoting the sustainable and/or extensive agro-environmental practices, land resource management practices and organic production to protect biological and traditional cultural landscape diversity; natural and semi-natural habitats including grasslands and protected areas;
 - e) Promoting the conservation and sustainable use of genetic resources for food and agriculture, local breeds of domestic animals, cultivated plant varieties and crop wild relatives;
 - f) Establishing gene banks for local varieties as well as promoting the propagation and cultivation of these varieties;
 - g) Implementing measures for preserving and promoting traditional farming practices and the related traditional knowledge;
 - h) Supporting local agricultural producers in order to develop short food supply chains which stimulate local economy and increase the retentiveness of the region;
 - i) Promoting organic production, local farmer markets, artisan food producers, community supported agriculture and other forms of small-scale sustainable food production;
 - j) Improving the conservation of traditional rural architecture, infrastructure and rural arts and crafts including regional inventories of them;

- k) Promoting the diversification of livelihood in rural areas particularly through linking agriculture and tourism, as well as the crafting and marketing of local goods, arts and handicrafts;
- l) Strengthening of formal and informal education, advanced training and qualification including intergenerational learning, access to local public services and advisory service;
- m) Promoting of a Carpathian-wide monitoring of the agricultural and rural areas and their socio-economic development;
- n) Developing and/or promoting coordinated scientific research programs and projects;
- o) Developing a transnational network and knowledge exchange platform;
- p) Integrating the objectives for sustainable development of agriculture and rural areas into other sectorial policies;
- q) Enhancing innovations in rural waste and energy management, and promoting smart energy and waste free solutions and systems.

Article 2

Geographical Scope

1. This Protocol applies to the Carpathian region (hereinafter referred to as "the Carpathians"), as defined by the Conference of the Parties.
2. Each Party may extend the application of this Protocol to additional parts of its national territory by making a declaration to the Depositary.

Article 3

Definitions

1. "Agritourism" (Farm Tourism, Farm-based tourism, Vacation farms) concerns the stay on a working farm enabling direct interaction between visitors or guests and the farmer/farming family to experience authentic agricultural activities and lifestyle.
2. "Agro-biodiversity" is a sub-set of biodiversity. It is the result of natural selection and inventive breeding developments and the operational practices of farmers, herders and fishers.
3. "Climate smart agriculture" is an integrative approach to address interlinked challenges of food security and climate change that aims at (1) a sustainable increase of productivity, at (2) resilient agricultural and food security systems through climate change adaptation measures and on (3) removing greenhouse gases (mitigation).
4. "Community supported agriculture (CSA)" is a mutual partnership between a farmer and citizens that enable a direct link between the production and consumption of food. Supporters usually cover a farm's yearly operating budget by purchasing a share of the season's harvest. In return, the farm supplies seasonal fresh products.
5. "Conference of the Parties (COP)" means the Conference of the Parties to the Carpathian Convention.
6. "Cultural patrimony" is related to the history of a site and consists usually of both a natural or biological and a cultural patrimony.
7. "Diversification in agriculture" is an important risk management strategy of the farmer to generate additional income based on appropriate conditions on or outside the farm.

8. "Enabling environment" is a set of interrelated conditions – such as legal, organisational, fiscal, informational, political, and cultural – which fosters a sustainable and effective engagement of actor's capacities in development processes.
9. "Endogenous approach" is a new paradigm and a policy concept for endogenous rural development as a symbol for bottom up processes across EU regions for mobilising the locally available natural resources as well as the rural people's potentials.
10. "Extensive farming" is a farming which uses traditional methods, and requires less labour, investments and external inputs like the application of concentrated forage compared to intensive agro-industrial farming practices.
11. "High nature value (HNV) farming and forestry" is a concept that assesses changes in the extent and condition of agricultural operated areas and forestry land with high natural value in relation to a baseline, which refers on both the respective land cover (farmland and forests) and the associated management activities.
12. "Integrated land resource management" means examining all uses of land in an integrated manner to make the most efficient trade-offs and to link social and economic development with environmental protection and enhancement.
13. "Less favoured areas (LFA)" are areas where agricultural production or activity is more difficult because of natural handicaps, e.g. difficult climatic conditions, steep slopes in mountain areas, or low soil productivity.
14. "Natural habitats" means terrestrial or aquatic areas distinguished by geographic, abiotic and biotic features, whether entirely natural or semi-natural.
15. "Observer" means observer defined under Article 14 paragraph 5 of the Carpathian Convention.
16. "Organic production" is an overall system of farm management and food production that combines best environmental practices, a high level of biodiversity, the preservation of natural resources, the application of high animal welfare standards and a production method in line with the preference of certain consumers for products produced using natural substances and processes.
17. "Parties" means Parties to this Protocol.
18. "Protected areas" are defined as a geographical space, recognised, dedicated and managed, through legal or other effective means, to achieve the long-term conservation of nature with associated ecosystem services and cultural values.
19. "Rural tourism" means a range of tourism activities which take place in the countryside.
20. "Semi-natural habitats" are habitats characterized by extensive agriculture/crops, low intensity farming systems, low impact agriculture, sustainable agricultural systems, high-nature-value farming, systems/habitats, where traditional agricultural systems with a reduced environmental impact or with a certain importance to wildlife species are applied.
21. "Short food supply chains" are an alternative to globally expanding food chains that emphasize innovative re-organisations of food networks, local farming systems or direct sales that aim at re-connecting producers and consumers and re-localising agricultural and food production.
22. "Sustainable Agriculture and Rural Development (SARD)" is the management and conservation of the natural resource base, and the orientation of technological and institutional change so as to ensure the attainment and continued satisfaction of human needs for present and future generations.
23. "Traditional farming practices" are historically developed agricultural techniques to cope with specific site conditions sustainably to provide sufficient and secure yields based on mixed crops that complement one another.
24. "Value chains" identify the full range of activities that economic units undertake to bring a product or a service from its conception to its end use by final consumers.

Chapter II

General Obligations

Article 4

Policies aiming at maintaining, promoting and sustainably developing the agricultural sector and rural areas

1. Each Party shall update and implement policies in its national territory aiming at the maintenance, promotion and sustainable development of the agricultural sector and rural areas, while taking into consideration whenever possible an integrative and endogenous approach and drawing upon good practices developed and implemented by other Parties. The Parties shall consider and utilize coordinated strategies and measures enhancing and strengthening the sustainable management of agricultural land, especially in High Nature Value (HNV) areas, without prejudice to the vital interests of the populations of mountain communities.
2. The Parties shall promote the exchange of information on best practices between governmental institutions and stakeholders that would enable a sustainable endogenous economic development of rural areas.

Article 5

Integration of the objectives of sustainable development of the agricultural sector and rural areas into sectoral policies

The Parties shall promote the integration of the objectives of sustainable agriculture and rural development into other sectoral policies.

Article 6

Participation of regional and local authorities and other stakeholders

Each Party shall take measures, within its existing institutional framework, to facilitate the involvement, coordination and cooperation between relevant institutions, regional and local authorities, local farmers and other stakeholders concerned in developing and implementing policies and the resulting measures for the sustainable development of agriculture and rural areas with the objective to encourage shared responsibility and to enhance synergies.

Article 7

International cooperation

The Parties shall encourage active cooperation among competent institutions and organizations at international level with regard to sustainable agriculture and rural development in the Carpathians, in order to use their expert knowledge for creating expedient solutions to common problems at the most suitable level.

Chapter III

Specific Measures

Article 8

Implementation of site-specific rural development strategies

1. The Parties shall implement sustainable rural development strategies on national level, which consider the site-specific conditions of mountains and foothills, and less favoured areas.
2. Each Party shall facilitate coordination and cooperation among all relevant stakeholders aiming at creating and enabling socio-economic environment for rural innovation and added value networks; in particular between the agricultural sector and other economically relevant sectors in rural areas, like the handicraft, trade, industry, infrastructure and tourist sectors, to capitalize endogenous potentials with an integrated territorial approach.

Article 9

Protection and management of traditional cultural landscapes

1. The Parties shall take measures for the protection and management of traditional cultural landscapes of the Carpathians with outstanding traditional features and of high ecological quality, including the presence of valuable mountain ecosystems, natural and/or valuable semi-natural habitats, in particular grasslands, agro-biodiversity, genetic resources, cultivated plant varieties and the related traditional ecological knowledge.
2. The Parties shall support the maintenance and application of traditional, low-intensity agricultural practices and forms of management of cultural landscapes, traditional ruminants grazing.

Article 10

Integrated land resource management

1. Each Party shall take measures to promote, enhance and foster integrated land resource management, taking also into account the provisions of the other Protocols to the Carpathian Convention.
2. The Parties shall take measures to promote the inclusion and integration of climate smart agriculture, risk management and renewable energies within farming and operational practices of farmers.

Article 11

Promotion of extensive farming and organic production

The Parties shall implement measures to promote and foster agricultural practices for extensive farming and organic production in the Carpathians.

Article 12

Traditional knowledge and practices

The Parties shall take measures for the preservation and promotion of traditional farming practices, small agricultural holdings, cultural landscapes, traditional ecological and agricultural knowledge, local breeds of domestic animals and cultivated plant varieties, sustainable use of wild plants and animals, which represent significant economic and social features of the rural cultural patrimony of the Carpathians.

Article 13

Marketing of typical agricultural and rural products and services

1. The Parties shall adopt measures in their territories and also cooperate at international level to improve the local and European-wide marketing and advertising of agricultural and rural products and services, which are typical for the Carpathian region considering the objectives in accordance with Article 11 paragraphs 1 and 2 of the Tourism Protocol.
2. The Parties shall cooperate on the promotion schemes of high quality standards for products from the Carpathian region.
3. Each Party shall adopt measures to promote and enhance horizontal, vertical and cross-sectoral cooperation along the value chains to integrate many regional actors and to attain the maximum degree of processing in the region, in order to enhance the local and regional added value in those regions.
4. Parties shall promote the development of local food markets, shortening the production and distribution chains, supporting the local and regional economy.

Article 14

Promotion of agritourism and diversification

1. The Parties shall promote sustainable rural tourism and agritourism with the objective to create further reciprocal benefits and cooperation between small farmers, gastronomy and accommodations.
2. The Parties shall promote framework conditions for diversification and measures to enable small farmers to provide alternative services at their farms.

Article 15

Prevention of adverse impacts on air, water, soil, landscape and biological diversity

The Parties shall apply the precaution and prevention principles by assessing and taking into consideration possible influences, including cumulative effect, on air, water, soil, landscape and

biological diversity of those projects and activities that are likely to have adverse impacts on the Carpathians.

Article 16

Promotion of formal and informal education

1. Each Party shall take measures to create an enabling environment for the promotion of education and intergenerational learning.
2. The Parties shall strengthen cooperation of local and national educational institutions and bodies to extend and to improve education, advanced training and qualification of people from different working areas ("lifelong learning").
3. Parties shall promote education and communication to raise public awareness on local varieties of cultivated plants and animals and on the advantages of local short food supply systems and raise awareness to improve risk management.

Article 17

Coordinated scientific research and trans-boundary exchange of information and experience

1. The Parties shall cooperate on developing, promoting and harmonizing research programs and projects, which help to achieve the objectives of this Protocol.
2. The Parties shall facilitate international cooperation among the scientific institutions with regard to local and regional horizontal and vertical cooperation in the Carpathians, in particular on the harmonization of monitoring systems, the provision and harmonization of databases, and undertaking common research programs and projects in the Carpathians.
3. The Parties shall promote coordinated regional inventories of agricultural practices and cultural landscapes as well as rural cultural traditions and products in the Carpathians.
4. Each Party shall share information on strategies and policies aiming at sustainable agriculture and rural development in the Carpathians with the other Parties of this Protocol.

Article 18

Common programs and projects

Each Party is encouraged to participate, according to its needs and possibilities, in common programs and projects on activities listed under Article 1 paragraphs 1, 2 and 3 of this Protocol jointly undertaken in the Carpathians by the Parties.

Chapter IV

Implementation, Monitoring and Evaluation

Article 19

Implementation

1. Each Party shall undertake appropriate legal and administrative measures for ensuring implementation of the provisions of this Protocol; monitor and evaluate the effectiveness of these measures.
2. Each Party shall explore the possibilities of supporting, through financial measures, the implementation of the provisions of this Protocol.

Article 20

Awareness raising and access to information

1. The Parties shall promote the education, information and awareness raising of the general public regarding the objectives, measures and implementation of this Protocol.
2. The Parties shall ensure access to the information related to the implementation of this Protocol.

Article 21

Meeting of the Parties

1. The Conference of the Parties of the Carpathian Convention shall serve as the meeting of the Parties to this Protocol.
2. The Parties to the Carpathian Convention that are not Parties to this Protocol may participate as observers in the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol. When the Conference of the Parties serves as the meeting of the Parties to this Protocol, decisions under this Protocol shall be taken only by those that are Parties to it.
3. When the Conference of the Parties serves as the meeting of the Parties to this Protocol, any member of the bureau of the Conference of the Parties representing a Party to the Convention but not a Party to this Protocol shall be substituted by a member to be elected by and from the Parties to this Protocol.
4. The Rules of Procedure for the Conference of the Parties shall apply mutatis mutandis to the meeting of the Parties, except as otherwise decided by consensus by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol.
5. The first meeting of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall be convened by the Secretariat in conjunction with the first meeting of the

Conference of the Parties that is scheduled after the date of the entry into force of this Protocol. Subsequent ordinary meetings of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall be held in conjunction with ordinary meetings of the Conference of the Parties, unless otherwise decided by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol.

6. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall make, within its mandate, the decisions necessary to promote its effective implementation. It shall perform the functions assigned to it by this Protocol and shall:

- (a) Make recommendations on any matters necessary for the implementation of this Protocol;
- (b) Establish subsidiary bodies or request for international cooperation with excellent institutions as it is deemed necessary for the implementation of this Protocol;
- (c) Consider and adopt, as required, amendments to this Protocol that are deemed necessary for the implementation of this Protocol; and
- (d) Exercise other functions as may be required for the implementation of this Protocol.

Article 22

Secretariat

- 1. The Secretariat established by Article 15 of the Carpathian Convention shall serve as the Secretariat of this Protocol.
- 2. Article 15, paragraph 2, of the Carpathian Convention on the functions of the Secretariat shall apply, *mutatis mutandis*, to this Protocol.

Article 23

Subsidiary bodies

- 1. Any subsidiary body established by or under the Carpathian Convention may, upon a decision by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol, serve the Protocol, in which case the meeting of the Parties shall specify which functions that body shall exercise.
- 2. Parties to the Carpathian Convention that are not Parties to this Protocol may participate as observers in the meetings of any such subsidiary bodies. When a subsidiary body of the Carpathian Convention serves as a subsidiary body to this Protocol, decisions under the Protocol shall be taken only by the Parties to the Protocol.
- 3. When a subsidiary body of the Carpathian Convention exercises its functions with regard to matters concerning this Protocol, any member of the bureau of that subsidiary body representing a Party to the Carpathian Convention but not a Party to the Protocol, shall be substituted by a member to be elected by and from the Parties to the Protocol.

Article 24

Monitoring of compliance with obligations

- 1. The Parties shall regularly report to the Conference of the Parties on measures related to this Protocol and the results of the measures taken. The Conference of the Parties shall determine the intervals and format at which the reports must be submitted.

2. Observers may present any information or report on implementation of and compliance with the provisions of this Protocol to the Conference of the Parties and/or to the Carpathian Convention Implementation Committee (hereinafter referred to as the "Implementation Committee").

3. The Implementation Committee shall collect, assess and analyse information relevant to the implementation of this Protocol and monitor the compliance by the Parties with the provisions of this Protocol.

4. The Implementation Committee shall present to the Conference of the Parties recommendations for implementation and the necessary measures for compliance with the Protocol.

5. The Conference of the Parties shall adopt or recommend necessary measures.

Article 25

Evaluation of the effectiveness of the provisions

1. The Parties shall regularly examine and evaluate the effectiveness of the provisions of this Protocol.

2. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol may consider the adoption of appropriate amendments to this Protocol where necessary in order to achieve its objectives.

3. The Parties shall facilitate the involvement of the local authorities and other relevant stakeholders in the process under paragraph 1.

Chapter V

Final Provisions

Article 26

Links between the Carpathian Convention and the Protocol

This Protocol constitutes a Protocol to the Carpathian Convention within the meaning of its article 2 paragraph 3 and in accordance with article 7, paragraphs 1, 2 and 6 as well as any other relevant articles of the Carpathian Convention.

The Protocol shall be open for signature at the Depositary from 12 October 2017 to 12 October 2018.

The provisions of Articles 19, 20, 21 paragraphs 2 to 4 and Article 22 of the Carpathian Convention on amendments, entry into force and withdrawal from the Convention and on settlement of disputes shall apply mutatis mutandis to this Protocol. Only a Party to the Carpathian Convention may become Party to this Protocol.

Article 27

Reservations

No reservations may be made to this Protocol.

Article 28

Depositary

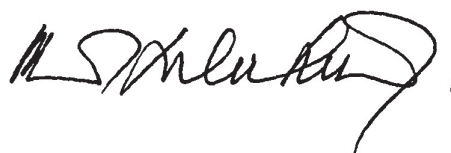
The Depositary of this Protocol is the Government of Ukraine.

The original of the Protocol shall be deposited with the Depositary, which shall distribute certified copies to all Parties.

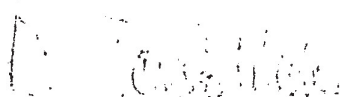
Done at Lillafűred on the 12th October 2017 in one original in the English language.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Protocol

For the Government of the Czech Republic

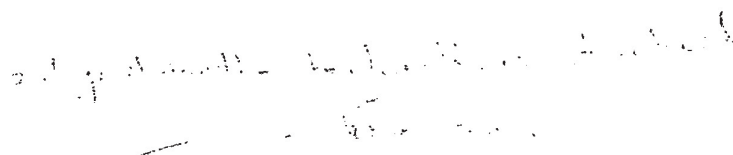

For the Government of Hungary

For the Government of the Republic of Poland

For the Government of Romania

For the Government of the Republic of Serbia

For the Government of the Slovak Republic

For the Government of Ukraine

The Government of Romania

signs the Protocol on Sustainable Agriculture and Rural Development (SARD) to the Framework Convention on the Protection and Sustainable Development of the Carpathians with the following declaration:

"The Government of Romania declares that it interprets Article 2, paragraph 1 of the Protocol, only according to the provisions of and limitations to the Convention on the Protection and Sustainable Development of the Carpathians, done at Kyiv on the 22nd of May 2003.

I, THE UNDERSIGNED Acting Director-General of the Directorate General for International Law of the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine, hereby certify that the attached text is a true and complete copy of the Protocol on Sustainable Agricultural and Rural Development to the Framework Convention on the Protection and Sustainable Development of the Carpathians signed in Lillafüred on the 12th October 2017 by the Government of Hungary and the Government of Romania and on the 16th March 2018 by the Government of the Czech Republic in one original in the English language.

Kyiv, “24” April 2018

Oleksandr GIRENKO

Acting Director-General
Directorate General for International Law
Ministry of Foreign Affairs of Ukraine

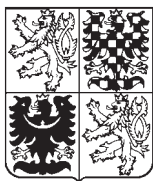
Český překlad

Já, níže podepsaný úřadující generální ředitel Generálního ředitelství pro mezinárodní právo Ministerstva zahraničních věcí Ukrajiny, tímto potvrzuji, že přiložený text je pravdivá a úplná kopie Protokolu o udržitelném zemědělství a rozvoji venkova k Rámcové úmluvě o ochraně a udržitelném rozvoji Karpat, podepsaném v Lillafured 12. října 2017 vládou Maďarska a vládou Rumunska 16. března 2018 vládou České republiky v jedno originále v anglickém jazyce.

Kyjev, 24. dubna 2018

Oleksandr GIRENKO

Ročník 2006

SBÍRKA MEZINÁRODNÍCH SMLUV

ČESKÁ REPUBLIKA

Částka 24

Rozeslána dne 9. května 2006

Cena Kč 48,-

O B S A H:

- 45. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Smlouvy mezi Českou republikou a Rakouskou republikou o překračování státních hranic na turistických stezkách a o překračování státních hranic ve zvláštních případech
 - 46. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Ujednání mezi vládou České republiky a Rakouskou spolkovou vládou o zřízení určených míst na turistických stezkách
 - 47. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Rámcové úmluvy o ochraně a udržitelném rozvoji Karpat
-

47

SDĚLENÍ

Ministerstva zahraničních věcí

Ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dne 22. května 2003 byla v Kyjevě otevřena k podpisu Rámcová úmluva o ochraně a udržitelném rozvoji Karpat.

Jménem České republiky byla Úmluva podepsána v Kyjevě dne 23. května 2003.

S Úmluvou vyslovil souhlas Parlament České republiky a prezident republiky Úmluvu ratifikoval. Ratifikační listina České republiky byla uložena u vlády Ukrajiny, depozitáře Úmluvy, dne 28. července 2005.

Úmluva vstoupila v platnost na základě svého článku 21 odst. 3 dne 4. ledna 2006 a tímto dnem vstoupila v platnost i pro Českou republiku.

Anglické znění Úmluvy a její překlad do českého jazyka se vyhlášují současně.

**FRAMEWORK
CONVENTION ON THE PROTECTION
AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT
OF THE CARPATHIANS**

PŘEKLAD

RÁMCOVÁ ÚMLUVA O OCHRANĚ A UDRŽITELNÉM ROZVOJI KARPAT

"The Parties",

ACKNOWLEDGING that the Carpathians are a unique natural treasure of great beauty and ecological value, an important reservoir of biodiversity, the headwaters of major rivers, an essential habitat and refuge for many endangered species of plants and animals and Europe's largest area of virgin forests, and AWARE that the Carpathians constitute a major ecological, economic, cultural, recreational and living environment in the heart of Europe, shared by numerous peoples and countries;

REALIZING the importance and ecological, cultural and socio-economic values of mountain regions, which prompted the United Nations General Assembly to declare 2002 the International Year of Mountains; RECOGNIZING the importance of Mountain areas, as enshrined in Chapter 13 (Sustainable Mountain Development) of the Declaration on Environment and Development ("Agenda 21", Rio de Janeiro, 1992), and in the Plan of Implementation of the World Summit on Sustainable Development, RECALLING the Declaration on Environment and Sustainable Development in the Carpathian and Danube Region (Bucharest, 2001);

NOTING the pertinent provisions of and principles enshrined in relevant global, regional and subregional environmental legal instruments, strategies and programmes;

AIMING at ensuring a more effective implementation of such already existing instruments, and BUILDING upon other international programmes;

RECOGNIZING that the Carpathians constitute the living environment for the local people, and ACKNOWLEDGING the contribution of the local people to sustainable social, cultural and economic development, and to preserving traditional knowledge in the Carpathians;

ACKNOWLEDGING the importance of sub-regional cooperation for the protection and sustainable development of the Carpathians in the context of the 'Environment for Europe' process;

RECOGNIZING the experience gained in the framework of the Convention on the Protection of the Alps (Salzburg, 1991) as a successful model for the protection of the environment and sustainable development of mountain regions, providing a

„Strany“,

UZNÁVAJÍCE, že Karpaty jsou jedinečným přírodním bohatstvím nesmírné krásy a ekologické hodnoty, důležitým zdrojem biologické rozmanitosti, místem, kde pramení významné řeky, nenahraditelným stanovištěm a útočištěm mnoha ohrožených druhů rostlin i živočichů a nejrozsáhlejší evropskou plochou původních lesů, a VĚDOMY SI toho, že Karpaty představují významné ekologické, ekonomické, kulturní, rekreační a životní prostředí v srdci Evropy, sdílené mnoha národy a zeměmi;

UVĚDOMUJÍCE SI důležitost a ekologické, kulturní a socioekonomické hodnoty horských oblastí, které vedly Valné shromáždění OSN k vyhlášení roku 2002 Mezinárodním rokem hor; UZNÁVAJÍCE význam horských oblastí, jak je zakotven v kapitole 13 (Udržitelný rozvoj hor) Deklarace o životním prostředí a rozvoji („Agenda 21“, Rio de Janeiro, 1992) a v Implementačním plánu Světového summitu o udržitelném rozvoji; PŘIPOMÍNÁJÍCE Deklaraci o životním prostředí a rozvoji v karpatském a dunajském regionu (Bukurešť, 2001);

BEROUC E V ÚVAHU příslušná ustanovení relevantních globálních, regionálních a subregionálních environmentálních právních nástrojů, strategií a programů a zásady v nich obsažené;

USILUJÍCE o zajištění účinnějšího provádění takových, již existujících nástrojů a VYCHÁZEJÍCE z dalších mezinárodních programů;

UZNÁVAJÍCE, že Karpaty vytvářejí životní prostředí pro místní obyvatelstvo, a OCENŮJÍCE přínos místních lidí pro udržitelný sociální, kulturní a hospodářský rozvoj a pro zachování tradičních znalostí v Karpatech;

OCENŮJÍCE důležitost subregionální spolupráce pro ochranu a udržitelný rozvoj Karpat v souvislosti s procesem „Životní prostředí pro Evropu“;

UZNÁVAJÍCE zkušenosti získané v rámci Úmluvy o ochraně Alp (Salcburk, 1991) jako úspěšného vzoru pro ochranu životního prostředí a udržitelný rozvoj v horských oblastech, který poskytuje spolehlivý základ pro nové partnerské iniciativy a další posílení spolupráce mezi alpskými a karpatskými zeměmi;

sound basis for new partnership initiatives and further strengthening of cooperation between Alpine and Carpathian states;

BEING AWARE of the fact that efforts to protect, maintain and sustainably manage the natural resources of the Carpathians cannot be achieved by one country alone and require regional cooperation, and of the added value of transboundary cooperation in achieving ecological coherence;

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

Article 1

Geographical scope

1. The Convention applies to the Carpathian region (hereinafter referred to as the "Carpathians"), to be defined by the Conference of the Parties.
2. Each Party may extend the application of this Convention and its Protocols to additional parts of its national territory by making a declaration to the Depositary, provided that this is necessary to implement the provisions of the Convention.

Article 2

General objectives and principles

1. The Parties shall pursue a comprehensive policy and cooperate for the protection and sustainable development of the Carpathians with a view to inter alia improving quality of life, strengthening local economies and communities, and conservation of natural values and cultural heritage.
2. In order to achieve the objectives referred to in paragraph 1, the Parties shall take appropriate measures, in the areas covered by Articles 4 to 13 of this Convention by promoting:
 - (a) the precaution and prevention principles,
 - (b) the 'polluter pays' principle,
 - (c) public participation and stakeholder involvement,
 - (d) transboundary cooperation,
 - (e) integrated planning and management of land and water resources,
 - (f) a programmatic approach, and

VĚDOMY SI skutečnosti, že v úsilí chránit, uchovávat a udržitelným způsobem pečovat o přírodní zdroje Karpat nemůže uspět pouze jedna země a že toto úsilí vyžaduje regionální spolupráci, a VĚDOMY SI dále přidané hodnoty přeshraniční spolupráce pro dosažení ekologické soudržnosti,

SE DOHODLY na následujícím:

Článek 1 **Geografický rámec působnosti**

1. Úmluva se vztahuje na karpatský region (dále jen „Karpaty“), jak jej vymezí konference smluvních stran.
2. Každá smluvní strana může rozšířit působnost této úmluvy a jejích protokolů na další části svého území prohlášením učiněným u depozitáře, pokud je to nezbytné k provádění ustanovení této úmluvy.

Článek 2 **Obecné cíle a principy**

1. Smluvní strany provádějí komplexní strategii a spolupracují při ochraně a udržitelném rozvoji Karpat s cílem mj. zlepšit kvalitu života, posílit místní ekonomiky a společenství a zachovat přírodní hodnoty a kulturní dědictví.
2. K dosažení cílů uvedených v odstavci 1 přijmou smluvní strany vhodná opatření v oblastech, které jsou předmětem článků 4 až 13 této úmluvy, jimiž podporují:
 - a) principy předběžné opatrnosti a prevence,
 - b) zásadu „znečišťovatel platí“,
 - c) účast veřejnosti a zapojení zainteresovaných subjektů,
 - d) přeshraniční spolupráci,
 - e) integrované plánování a péče o územní a vodní zdroje,
 - f) programový přístup, a

(g) the ecosystem approach.

3. To achieve the objectives set forth in this Convention and to ensure its implementation, the Parties may, as appropriate, develop and adopt Protocols.

Article 3

Integrated approach to the land resources management

The Parties shall apply the approach of the integrated land resources management as defined in Chapter 10 of the Agenda 21, by developing and implementing appropriate tools, such as integrated management plans, relating to the areas of this Convention.

Article 4

Conservation and sustainable use of biological and landscape diversity

1. The Parties shall pursue policies aiming at conservation, sustainable use and restoration of biological and landscape diversity throughout the Carpathians. The Parties shall take appropriate measures to ensure a high level of protection and sustainable use of natural and semi-natural habitats, their continuity and connectivity, and species of flora and fauna being characteristic to the Carpathians, in particular the protection of endangered species, endemic species and large carnivores.

2. The Parties shall promote adequate maintenance of semi-natural habitats, the restoration of degraded habitats, and support the development and implementation of relevant management plans.

3. The Parties shall pursue policies aiming at the prevention of introduction of alien invasive species and release of genetically modified organisms threatening ecosystems, habitats or species, their control or eradication.

4. The Parties shall develop and / or promote compatible monitoring systems, coordinated regional inventories of species and habitats, coordinated scientific research, and their networking.

5. The Parties shall cooperate in developing an ecological network in the Carpathians, as a constituent part of the Pan-European Ecological Network, in

g) ekosystémový přístup.

3. K dosažení cílů stanovených touto úmluvou a k zajištění jejího provádění mohou strany podle potřeby vypracovat a přijmout protokoly.

Článek 3

Integrovaný přístup k péči o územní zdroje

Smluvní strany uplatňují integrovanou péči o suchozemské zdroje, jak je definována v kapitole 10 Agendy 21, prostřednictvím tvorby a realizace vhodných nástrojů, jako například integrovaných plánů péče vztahujících se k působnosti této úmluvy.

Článek 4

Ochrana a udržitelné využívání biologické a krajinné rozmanitosti

1. Smluvní strany provádějí politiky, strategie, koncepce a programy usilující o ochranu, udržitelné využívání a obnovu biologické a krajinné rozmanitosti na celém území Karpat. Strany přijmou vhodná opatření k zajištění vysoké úrovně ochrany a udržitelného využívání přírodních a polopřírodních stanovišť, jejich kontinuity a spojitosti, a rostlinných a živočišných druhů charakteristických pro Karpaty, zejména ochrany ohrožených a endemických druhů a velkých šelem.

2. Smluvní strany podporují odpovídající zachování polopřírodních stanovišť, obnovu degradovaných stanovišť a rozvoj a provádění příslušných plánů péče.

3. Smluvní strany provádějí politiky, strategie, koncepce a programy zaměřené na prevenci zavlékání či vysazování nepůvodních invazních druhů a zavádění geneticky modifikovaných organismů, které ohrožují ekosystémy, stanoviště nebo druhy, a na jejich regulaci nebo odstranění z prostředí.

4. Smluvní strany vytvářejí a/nebo podporují vzájemně slučitelné systémy monitorování, koordinovanou regionální inventarizaci druhů a stanovišť, koordinovaný vědecký výzkum, a jejich propojování.

5. Smluvní strany spolupracují při vytváření ekologické sítě v Karpatech jako nedílné součásti Celoevropské

establishing and supporting a Carpathian Network of Protected Areas, as well as enhance conservation and sustainable management in the areas outside of protected areas.

6. The Parties shall take appropriate measures to integrate the objective of conservation and sustainable use of biological and landscape diversity into sectoral policies, such as mountain agriculture, mountain forestry, river basin management, tourism, transport and energy, industry and mining activities.

Article 5

Spatial planning

1. The Parties shall pursue policies of spatial planning aimed at the protection and sustainable development of the Carpathians, which shall take into account the specific ecological and socio-economic conditions in the Carpathians and their mountain ecosystems, and provide benefits to the local people.

2. The Parties shall aim at coordinating spatial planning in bordering areas, through developing transboundary and/or regional spatial planning policies and programmes, enhancing and supporting co-operation between relevant regional and local institutions.

3. In developing spatial planning policies and programmes, particular attention should, inter alia, be paid to:

- (a) transboundary transport, energy and telecommunications infrastructure and services,
- (b) conservation and sustainable use of natural resources,
- (c) coherent town and country planning in border areas,
- (d) preventing the cross-border impact of pollution,
- (e) integrated land use planning, and environmental impact assessments.

Article 6

Sustainable and integrated water/river basin management

Taking into account the hydrological, biological and ecological, and other specificities of mountain river basins, the Parties shall:

ekologické sítě, při vytváření a podpoře Karpatské soustavy chráněných území a zároveň zlepšují ochranu a udržitelné hospodaření v oblastech mimo chráněná území.

6. Smluvní strany přijmou vhodná opatření k začlenění cílů ochrany a udržitelného využívání biologické a krajinné rozmanitosti do resortních a sektorových politik, programů, koncepcí a plánů, jako je zemědělství a lesní hospodářství v horských oblastech, péče o celá povodí, cestovní ruch, doprava a energetika, průmysl a těžba nerostných surovin.

Článek 5 Územní plánování

1. Smluvní strany provádějí politiky, strategie, koncepce a programy územního plánování zaměřené na ochranu a udržitelný rozvoj Karpat, které zohledňují specifické ekologické a socioekonomické podmínky v Karpatech a jejich horských ekosystémech a přinášejí užitek místnímu obyvatelstvu.

2. Smluvní strany usilují o koordinaci územního plánování v hraničních oblastech prostřednictvím tvorby přeshraničních a/nebo regionálních politik a programů územního plánování posilujících a podporujících spolupráci mezi příslušnými regionálními a místními institucemi.

3. Při vytváření politik a programů územního plánování je zvláštní pozornost věnována mimo jiné:

- a) přeshraniční dopravě, energetice a telekomunikační infrastruktuře a službám,
- b) ochraně a udržitelnému využívání přírodních zdrojů,
- c) ucelenému plánování měst a venkova v hraničních oblastech,
- d) prevenci přeshraničního vlivu znečištění,
- e) integrovanému územnímu plánování a posuzování vlivů činnosti člověka na životní prostředí.

Článek 6 Udržitelná a integrovaná péče o vody/povodí

Smluvní strany, s přihlédnutím k hydrologickým, biologickým a ekologickým zvláštnostem horských povodí:

- (a) take appropriate measures to promote policies integrating sustainable use of water resources, with land-use planning, and aim at pursuing policies and plans based on an integrated river basin management approach, recognizing the importance of pollution and flood management, prevention and control, and reducing water habitats fragmentation,
- (b) pursue policies aiming at sustainable management of surface and groundwater resources, ensuring adequate supply of good quality surface and groundwater as needed for sustainable, balanced and equitable water use, and adequate sanitation and treatment of waste water,
- (c) pursue policies aiming at conserving natural watercourses, springs, lakes and groundwater resources as well as preserving and protecting of wetlands and wetland ecosystems, and protecting against natural and anthropogenic detrimental effects such as flooding and accidental water pollution,
- (d) further develop a coordinated or joint system of measures, activities and early warning for transboundary impacts on the water regime of flooding and accidental water pollution, as well as co-operate in preventing and reducing the damages and giving assistance in restoration works.

Article 7

Sustainable agriculture and forestry

1. The Parties shall maintain the management of land traditionally cultivated in a sustainable manner, and take appropriate measures in designing and implementing their agricultural policies, taking into account the need of the protection of mountain ecosystems and landscapes, the importance of biological diversity, and the specific conditions of mountains as less favored areas.
2. The Parties shall pursue policies aiming at developing and designing appropriate instruments, such as the crucially important agri-environmental programs in the Carpathians, enhancing integration of environmental concerns into agricultural policies and land management plans, while taking into account the high ecological importance of Carpathian mountain ecosystems, such as natural and semi-natural grasslands, as part of the ecological networks, landscapes and traditional land-use.
3. The Parties shall pursue policies aiming at promoting and supporting the use of instruments and programs, compatible with internationally agreed principles of sustainable forest management.

- a) přijmou vhodná opatření na podporu politik, strategií, koncepcí a programů sjednocujících udržitelné využívání vodních zdrojů s územním plánováním, a usilují o provádění politik a plánů založených na přístupu integrované péče o povodí, přičemž uznávají důležitost regulace, prevence a omezování znečištění a povodní a snižování rozpadu vodních stanovišť,
- b) provádějí politiky, strategie, koncepce, programy a plány zaměřené na udržitelné využívání zdrojů povrchových a podzemních vod, přičemž zajistí dostatečné zásobování kvalitní povrchovou a podzemní vodou nezbytné pro udržitelné, vyvážené a spravedlivé využívání vody, včetně dostatečné kanalizace a nakládání s odpadními vodami,
- c) provádějí koncepce, politiky, plány a strategie se zaměřením na zachování přírodních vodních toků, pramenů, jezer a zdrojů podzemních vod a zároveň zachování a ochranu mokřadů a mokřadních ekosystémů a ochranu před přirozenými nebo antropogenními škodlivými účinky, jako jsou záplavy a havarijní znečištění vod,
- d) mimoto rozvíjejí koordinovaný nebo společný systém opatření, činností a včasného varování pro přeshraniční dopady záplav a havarijního znečištění na vodní režim a spolupracují též při předcházení a omezování škod a při poskytování pomoci s obnovovacími pracemi.

Článek 7

Udržitelné zemědělství a lesní hospodářství

1. Smluvní strany podporují péči o půdu obdělávanou tradičními udržitelnými způsoby hospodaření a přijímají vhodná opatření při vytváření a provádění svých zemědělských politik, strategií, koncepcí, programů a plánů s přihlédnutím k potřebě chránit krajinu a horské ekosystémy, k významu biologické rozmanitosti a specifickým podmínkám hor jako méně příznivých oblastí.

2. Smluvní strany provádějí politiky, strategie, koncepce, programy a plány zaměřené na navrhování a rozvoj vhodných nástrojů, například velmi významných agroenvironmentálních programů v Karpatech, které zlepšují začlenění otázek životního prostředí do zemědělské politiky a územního plánování, přičemž vezmou v úvahu velký ekologický význam karpatských horských ekosystémů, například přirozených a polopřirozených travinových porostů, jako součásti ekologických sítí, krajiny a tradičního využívání území.

3. Smluvní strany provádějí politiky, strategie, koncepce, programy a plány zaměřené na prosazování a podporu využívání nástrojů a programů slučitelných s mezinárodně uznávanými principy udržitelného lesního hospodaření.

4. The Parties shall apply sustainable mountain forest management practices in the Carpathians, taking into account the multiple functions of forests, the high ecological importance of the Carpathian mountain ecosystems, as well as the less favourable conditions in mountain forests.

5. The Parties shall pursue policies aiming at designating protected areas in natural, especially virgin forests in sufficient size and number, with the purpose to restrict or adapt their use according to the objectives of conservation to be achieved.

6. The Parties shall promote practice of environmentally sound agricultural and forestry measures assuring appropriate retention of precipitation in the mountains with a view to better prevent flooding and increase safety of life and assets.

Article 8

Sustainable transport and infrastructure

1. The Parties shall pursue policies of sustainable transport and infrastructure planning and development, which take into account the specificities of the mountain environment, by taking into consideration the protection of sensitive areas, in particular biodiversity-rich areas, migration routes or areas of international importance, the protection of biodiversity and landscapes, and of areas of particular importance for tourism.

2. The Parties shall cooperate towards developing sustainable transport policies which provide the benefits of mobility and access in the Carpathians, while minimizing harmful effects on human health, landscapes, plants, animals, and their habitats, and incorporating sustainable transport demand management in all stages of transport planning in the Carpathians.

3. In environmentally sensitive areas the Parties shall co-operate towards developing models of environmentally friendly transportation.

Article 9

Sustainable tourism

1. The Parties shall take measures to promote sustainable tourism in the Carpathians, providing benefits to the local people, based on the exceptional

4. Smluvní strany používají způsoby udržitelného lesního hospodaření v Karpatech s přihlédnutím k rozmanitým lesním funkcím, velkému ekologickému významu karpatských horských ekosystémů a k méně příznivým podmínkám v horských lesích.

5. Smluvní strany provádějí politiky, strategie, koncepce, programy a plány zaměřené na vyhlásování chráněných území v přirozených, zvláště původních lesích o dostatečné velikosti a počtu za účelem omezení nebo úpravy jejich využívání podle stanovených cílů ochrany.

6. Smluvní strany prosazují uplatňování opatření v zemědělství a lesním hospodářství, šetrných k životnímu prostředí a zajišťujících dostatečné zadržování srážek v horách s cílem lépe chránit před povodněmi a zvýšit bezpečnost života i majetku.

Článek 8

Udržitelná doprava a infrastruktura

1. Smluvní strany provádějí takové koncepce, plány a politiky plánování a rozvoje udržitelné dopravy a infrastruktury, které zohledňují zvláštnosti horského prostředí tím, že berou v úvahu ochranu citlivých oblastí, především oblastí s vysokou biologickou rozmanitostí, migračních tras nebo oblastí mezinárodního významu, ochranu krajiny a biologické rozmanitosti a oblastí zvláště významných pro cestovní ruch.

2. Smluvní strany spolupracují při vytváření strategií udržitelné dopravy, které přinesou výhody mobility a dosažitelnosti v Karpatech, a současně s tím minimalizují škodlivé účinky na lidské zdraví, krajinu, rostliny, živočichy a jejich stanoviště, a zahrnují management poptávky po udržitelné dopravě na všech úrovních plánování dopravy v Karpatech.

3. V oblastech citlivých z hlediska životního prostředí smluvní strany spolupracují při rozvoji modelů dopravy šetrných k životnímu prostředí.

Článek 9

Udržitelný cestovní ruch

1. Smluvní strany přijmou opatření na podporu udržitelného cestovního ruchu v Karpatech ve prospěch

nature, landscapes and cultural heritage of the Carpathians, and shall increase cooperation to this effect.

2. Parties shall pursue policies aiming at promoting transboundary cooperation in order to facilitate sustainable tourism development, such as coordinated or joint management plans for transboundary or bordering protected areas, and other sites of touristic interest.

Article 10

Industry and energy

1. The Parties shall promote cleaner production technologies, in order to adequately prevent, respond to and remediate industrial accidents and their consequences, as well as to preserve human health and mountain ecosystems.

2. The Parties shall pursue policies aiming at introducing environmentally sound methods for the production, distribution and use of energy, which minimize adverse effects on the biodiversity and landscapes, including wider use of renewable energy sources and energy-saving measures, as appropriate.

3. Parties shall aim at reducing adverse impacts of mineral exploitation on the environment and ensuring adequate environmental surveillance on mining technologies and practices.

Article 11

Cultural heritage and traditional knowledge

The Parties shall pursue policies aiming at preservation and promotion of the cultural heritage and of traditional knowledge of the local people, crafting and marketing of local goods, arts and handicrafts. The Parties shall aim at preserving the traditional architecture, land-use patterns, local breeds of domestic animals and cultivated plant varieties, and sustainable use of wild plants in the Carpathians.

místního obyvatelstva, založená na jedinečnosti přírodního, krajinného a kulturního dědictví Karpat, a prohloubí spolupráci za tímto účelem.

2. Smluvní strany provádějí politiky, strategie, koncepce a programy zaměřené na podporu přeshraniční spolupráce s cílem napomoci rozvoji udržitelného cestovního ruchu, například plány koordinované nebo společné péče pro přeshraniční nebo hraniční chráněná území a jiné turisticky zajímavé oblasti.

Článek 10 Průmysl a energie

1. Smluvní strany podporují technologie čistší produkce s cílem přiměřené prevence, řešení a odstraňování následků průmyslových havárií a ochrany lidského zdraví a horských ekosystémů.

2. Smluvní strany provádějí politiky, strategie, koncepce, programy a plány zaměřené na zavádění způsobů výroby, distribuce a využívání energie, které jsou šetrné k životnímu prostředí, a které minimalizují nepříznivé vlivy na krajinu a biodiverzitu, včetně širšího využívání obnovitelných zdrojů energie a podle potřeby opatření na úsporu energie.

3. Smluvní strany usilují o snížení nepříznivých dopadů těžby nerostných surovin na životní prostředí a zajištění přiměřeného dohledu nad těžebními technologiemi a postupy z hlediska životního prostředí.

Článek 11 Kulturní dědictví a tradiční znalosti

Smluvní strany provádějí politiky, koncepce, strategie, plány a postupy zaměřené na zachování a podporu kulturního dědictví a tradičních znalostí místních obyvatel, řemeslné výroby a prodeje místního zboží, uměleckých, řemeslných a rukodělných výrobků. Smluvní strany usilují o zachování tradiční architektury, způsobů využívání území, místních plemen domácích zvířat a odrůd zemědělských plodin a udržitelné využívání planě rostoucích rostlin v Karpatech.

Article 12

Environmental assessment/information system, monitoring and early warning

1. The Parties shall apply, where necessary, risk assessments, environmental impact assessments, and strategic environmental assessments, taking into account the specificities of the Carpathian mountain ecosystems, and shall consult on projects of transboundary character in the Carpathians, and assess their environmental impact, in order to avoid transboundary harmful effects.
2. The Parties shall pursue policies, using existing methods of monitoring and assessment, aiming at promoting:
 - (a) cooperation in the carrying out of research activities and scientific assessments in the Carpathians,
 - (b) joint or complementary monitoring programmes, including the systematic monitoring of the state of the environment,
 - (c) comparability, complementarity and standardization of research methods and related data-acquisition activities,
 - (d) harmonization of existing and development of new environmental, social and economic indicators,
 - (e) a system of early warning, monitoring and assessment of natural and man-made environmental risks and hazards, and
 - (f) an information system, accessible to all Parties.

Article 13

Awareness raising, education and public participation

1. The Parties shall pursue policies aiming at increasing environmental awareness and improving access of the public to information on the protection and sustainable development of the Carpathians, and promoting related education curricula and programmes.
2. The Parties shall pursue policies guaranteeing public participation in decision-making relating to the protection and sustainable development of the Carpathians, and the implementation of this Convention.

Článek 12

Systém posuzování životního prostředí/informační systém, monitorování a včasné varování

1. Smluvní strany, v případě potřeby, provádějí hodnocení rizik, posuzování vlivů na životní prostředí a strategické posuzování vlivů na životní prostředí s přihlédnutím ke zvláštnostem karpatských horských ekosystémů a budou konzultovat projekty přeshraničního charakteru v Karpatech a posuzovat jejich vliv na životní prostředí s cílem předejít škodlivým přeshraničním vlivům.

2. Smluvní strany provádějí politiky, strategie, koncepce a programy s využitím stávajících metod monitorování a posuzování, zaměřené na podporu:

- a) spolupráce při provádění výzkumných činností a vědeckých hodnocení v Karpatech,
- b) společných nebo vzájemně se doplňujících monitorovacích programů, včetně systematického monitorování stavu životního prostředí,
- c) srovnatelnosti, komplementarity a standardizace výzkumných metod a s tím spojených činností pro získávání údajů,
- d) harmonizace stávajících a navrhování nových environmentálních, sociálních a ekonomických indikátorů,
- e) systému včasného varování, monitorování a hodnocení přírodních a člověkem způsobených rizik a nebezpečí v životním prostředí a
- f) informačního systému přístupného všem smluvním stranám.

Článek 13

Zvyšování povědomí, vzdělávání a účast veřejnosti

1. Smluvní strany provádějí politiky, strategie, koncepce a programy zaměřené na zvyšování povědomí o životním prostředí a na zlepšení přístupu veřejnosti k informacím o ochraně a udržitelném rozvoji Karpat a na podporu s tím souvisejících vzdělávacích studijních plánů a programů.

2. Smluvní strany provádějí politiky, strategie, koncepce, programy a plány zaručující účast veřejnosti při rozhodování ve vztahu k ochraně a udržitelnému rozvoji Karpat a provádění této úmluvy.

Article 14

Conference of the Parties

1. A Conference of the Parties (hereinafter referred to as the "Conference") is hereby established.
2. The Conference shall discuss common concerns of the Parties and make the decisions necessary to promote the effective implementation of the Convention. In particular, it shall:
 - (a) regularly review and support the implementation of the Convention and its Protocols,
 - (b) adopt amendments to the Convention pursuant to Article 19,
 - (c) adopt Protocols, including amendments thereto, pursuant to Articles 18,
 - (d) nominate its President and establish an intersessional executive body, as appropriate and in accordance with its Rules of Procedure,
 - (e) establish such subsidiary bodies, including thematic working groups, as are deemed necessary for the implementation of the Convention, regularly review reports submitted by its subsidiary bodies and provide guidance to them,
 - (f) approve a work program, financial rules and budget for its activities, including those of its subsidiary bodies and the Secretariat, and undertake necessary arrangements for their financing pursuant to Article 17,
 - (g) adopt its Rules of Procedure,
 - (h) adopt or recommend measures to achieve the objectives laid down in Articles 2 to 13,
 - (i) as appropriate, seek the cooperation of competent bodies or agencies, whether national or international, governmental or non-governmental and promote and strengthen the relationship with other relevant conventions while avoiding duplication of efforts, and
 - (j) exercise other functions as may be necessary for the achievement of the objectives of the Convention.
3. The first session of the Conference shall be convened not later than one year after the date of entry into force of the Convention. Unless otherwise decided by the Conference, ordinary sessions shall be held every three years.

Článek 14 Konference smluvních stran

1. Konference smluvních stran (dále jen „konference“) je tímto ustavena.

2. Konference projednává otázky společného zájmu stran a přijímá rozhodnutí nezbytná k podpoře účinného provádění úmluvy. Zejména:

- a) pravidelně přezkoumává a podporuje provádění úmluvy a jejích protokolů,
- b) přijímá změny a doplňky úmluvy podle článku 19,
- c) přijímá protokoly, včetně jejich změn, podle článku 18,
- d) jmenuje svého předsedu a podle potřeby a v souladu se svým jednacím řádem zřizuje výkonný orgán pro období mezi zasedáními,
- e) zřizuje pomocné orgány, včetně tematických pracovních skupin, které jsou považovány za nezbytné pro provádění úmluvy; pravidelně přezkoumává zprávy předložené jeho pomocnými orgány a poskytuje jim poradenství,
- f) schvaluje program činností, finanční pravidla a rozpočet pro své činnosti, včetně činností jeho pomocných orgánů a sekretariátu, a přijímá nezbytná opatření pro jejich financování podle článku 17,
- g) přijímá svůj jednací řád,
- h) přijímá nebo doporučuje opatření k dosažení cílů stanovených v člancích 2 až 13,
- i) podle potřeby usiluje o spolupráci s příslušnými subjekty nebo agenturami, ať jsou vnitrostátní nebo mezinárodní, vládní či nevládní, a podporuje a posiluje vztahy k jiným příslušným úmluvám, aniž by docházelo k duplicitě úsilí,
- j) vykonává další funkce, které mohou být nezbytné pro dosažení cílů úmluvy.

3. První zasedání konference je svoláno nejpozději jeden rok po dni vstupu této úmluvy v platnost. Pokud konference nerozhodne jinak, koná se řádné zasedání každé tři roky.

4. Extraordinary sessions of the Conference shall be held at such other times as may be decided either by the Conference at ordinary session or at the written request of any Party, provided that, within three months of the request being communicated to all the other Parties by the Secretariat, it is supported by at least one third of the Parties.

5. The Parties may decide to admit as observers at the ordinary and extraordinary sessions of the Conference:

- (a) any other State,
- (b) any national, intergovernmental or non-governmental organization the activities of which are related to the Convention.

The conditions for the admission and participation of observers shall be established in the Rules of Procedure. Such observers may present any information or report relevant to the objectives of the Convention.

6. The Conference shall reach its decisions by consensus.

Article 15 **Secretariat**

1. A Secretariat is hereby established.

2. The functions of the Secretariat shall be:

- (a) to make arrangements for sessions of the Conference and to provide them with services as required,
- (b) to compile and transmit reports submitted to it,
- (c) to coordinate its activities with the secretariats of other relevant international bodies and conventions,
- (d) to prepare reports on the exercising of its functions under this Convention and its Protocols, including financial reports, and present them to the Conference,
- (e) to facilitate research, communication and information exchange on matters relating to this Convention, and
- (f) to perform other secretariat functions as may be determined by the Conference.

4. Mimořádná zasedání konference se konají v jiných termínech, o kterých může být rozhodnuto buď konferencí na řádném zasedání, nebo na písemnou žádost kterékoli smluvní strany za předpokladu, že tuto žádost podpoří nejméně jedna třetina smluvních stran, a to do tří měsíců ode dne, kdy ji sekretariát oznámil všem ostatním smluvním stranám.

5. Smluvní strany se mohou rozhodnout přizvat jako pozorovatele na svá řádná a mimořádná zasedání konference:

- a) jakýkoliv další stát,
- b) jakoukoliv vnitrostátní, mezinárodní nebo nevládní organizaci, jejíž činnosti souvisejí s úmluvou.

Podmínky pro přizvání a účast pozorovatelů jsou stanoveny v jednacím řádu. Tito pozorovatelé mohou předložit jakékoliv informace nebo zprávu související s cíli úmluvy.

6. Konference přijímá svá rozhodnutí konsensem.

Článek 15 Sekretariát

1. Sekretariát je tímto ustaven.

2. Funkcí sekretariátu je:

- a) zajišťovat zasedání konference a poskytovat jim požadované služby,
- b) shromažďovat a předávat zprávy, které jsou mu předkládány,
- c) koordinovat svou činnost se sekretariáty jiných příslušných mezinárodních subjektů a úmluv,
- d) připravovat zprávy o výkonu svých funkcí podle této úmluvy a jejích protokolů, včetně finančních zpráv, a předkládat je konferenci,
- e) umožňovat výzkum, komunikaci a výměnu informací v otázkách vztahujících se k této úmluvě,
- f) vykonávat další funkce sekretariátu, které případně stanoví konference.

Article 16**Subsidiary bodies**

The subsidiary bodies, including thematic working groups established in accordance with Article 14 paragraph 2 (e), shall provide the Conference, as necessary, with technical assistance, information and advice on specific issues related to the protection and sustainable development of the Carpathians.

Article 17**Financial contributions**

Each Party shall contribute to the regular budget of the Convention in accordance with a scale of contributions as determined by the Conference.

Article 18**Protocols**

1. Any Party may propose Protocols to the Convention.
2. The draft Protocols shall be circulated to all Parties through the Secretariat not later than six months before the Conference session at which they are to be considered.
3. The Protocols shall be adopted and signed at the Conference sessions. The entry into force, amendment of and withdrawal from the Protocols shall be done *mutatis mutandis* in accordance with Articles 19, 21 paragraphs 2 to 4 and Article 22 of the Convention. Only a Party to the Convention may become Party to the Protocols.

Article 19**Amendments to the Convention**

1. Any Party may propose amendments to the Convention.
2. The proposed amendments shall be circulated to all Parties to the Convention through the Secretariat not later than six months before the Conference session at which the amendments are to be considered.

Článek 16 Pomocné orgány

Pomocné orgány, včetně tematických pracovních skupin, zřízené v souladu s článkem 14 odst. 2 písm. e), poskytují konferenci podle potřeby odbornou pomoc, informace a rady ohledně specifických otázek týkajících se ochrany a udržitelného rozvoje Karpat.

Článek 17 Finanční příspěvky

Každá smluvní strana přispívá do řádného rozpočtu úmluvy v souladu s příspěvkovou stupnicí stanovenou konferencí.

Článek 18 Protokoly

1. Kterákoli ze smluvních stran může navrhnout protokoly k úmluvě.
2. Návrhy protokolů se rozesílají všem smluvním stranám prostřednictvím sekretariátu nejpozději šest měsíců před zasedáním konference, na kterém mají být projednány.
3. Protokoly se přijímají a podepisují na zasedání konference. Vstup v platnost, novelizace a odstoupení od protokolu se provádějí obdobně v souladu s článkem 19, článkem 21 odst. 2 až 4 a s článkem 22 úmluvy. Pouze smluvní strana úmluvy se může stát smluvní stranou protokolů.

Článek 19 Změny a doplňky úmluvy

1. Kterákoli ze smluvních stran může navrhnout změny a doplňky úmluvy.
2. Návrhy změn a doplňků se rozesílají všem smluvním stranám prostřednictvím sekretariátu nejpozději šest měsíců před zasedáním konference, na kterém mají být projednány.

3. The Conference shall adopt the proposed amendments to the Convention by consensus.

4. The amendments to the Convention shall be subject to ratification, approval or acceptance. The amendments shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of the fourth instrument of ratification, approval or acceptance. Thereafter, the amendments shall enter into force for any other Party on the ninetieth day after the date of deposit of its instrument of ratification, approval or acceptance.

Article 20

Settlement of disputes

The Parties shall settle disputes arising from the interpretation or implementation of the Convention by negotiation or any other means of dispute settlement in accordance with international law.

Article 21

Entry into force

1. This Convention shall be open for signature at the Depositary from 22 May 2003 to 22 May 2004.

2. This Convention shall be subject to ratification, acceptance, or approval by the Signatories. The Convention shall be open for accession by non-Signatories. Instruments of ratification, acceptance, approval and accession shall be deposited with the Depositary.

3. The Convention shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of the fourth instrument of ratification, approval, acceptance or accession.

4. Thereafter the Convention shall enter into force for any other Party on the ninetieth day from the date of deposit of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

3. Konference přijímá návrhy změn a doplňků úmluvy konsensem.

4. Změny a doplňky úmluvy podléhají ratifikaci, schválení nebo přijetí. Změny a doplňky úmluvy vstoupí v platnost devadesátým dnem ode dne uložení čtvrté listiny o ratifikaci, schválení nebo přijetí. Poté vstoupí změny a doplňky v platnost pro každou další stranu devadesátým dnem ode dne uložení její listiny o ratifikaci, schválení nebo přijetí.

Článek 20 Urovnání sporů

Smluvní strany řeší spory plynoucí z výkladu nebo provádění úmluvy jednáním nebo jinými prostředky pro urovnání sporů v souladu s mezinárodním právem.

Článek 21 Vstup v platnost

1. Tato úmluva je vystavena k podpisu u depozitáře od 22. května 2003 do 22. května 2004.

2. Úmluva podléhá ratifikaci, přijetí nebo schválení signatáři. Úmluva je otevřena k přistoupení smluvním stranám, které ji nepodepsaly. Listiny o ratifikaci, přijetí, schválení a přistoupení se ukládají u depozitáře.

3. Úmluva vstoupí v platnost devadesátým dnem ode dne uložení čtvrté listiny o ratifikaci, schválení, přijetí nebo přistoupení.

4. Poté vstupuje úmluva v platnost pro každou další smluvní stranu devadesátým dnem ode dne uložení její listiny o ratifikaci, přijetí, schválení, nebo přistoupení.

Article 22 Withdrawal

Any Party may withdraw from the Convention by means of a notification in writing addressed to the Depositary. The withdrawal shall become effective on the one hundred eightieth day after the date of the receipt of the notification by the Depositary.

Article 23 Depositary

1. The Depositary of the Convention shall be the Government of Ukraine.
2. The Depositary shall notify all the other Parties of
 - (a) any signature of the Convention and its Protocols,
 - (b) the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval or accession,
 - (c) the date of entry into force of the Convention as well as its Protocols or amendments thereto, and the date of their entry into force for any other Party,
 - (d) any notifications of withdrawal from the Convention or its Protocols and the date on which such withdrawal becomes effective for a particular Party,
 - (e) the deposit of any declaration according to Article 1 paragraph 2.

Done at Kyiv on 22 May 2003 in one original in the English language.

The original of the Convention shall be deposited with the Depositary, which shall distribute certified copies to all Parties.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized thereto, have signed this Convention.

Článek 22 Odstoupení

Kterákoli ze smluvních stran může odstoupit od úmluvy na základě písemného oznámení adresovaného depozitáři. Odstoupení nabývá účinnosti stoosmdesátým dnem ode dne přijetí oznámení depozitářem.

Článek 23 Depozitář

1. Depozitářem této úmluvy je vláda Ukrajiny.
2. Depozitář uvědomí všechny ostatní smluvní strany o:
 - a) každém podpisu úmluvy a jejích protokolů,
 - b) uložení každé listiny o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přistoupení,
 - c) dni vstupu úmluvy a jejích protokolů nebo jejich změn v platnost a o dni jejich vstupu v platnost pro každou další smluvní stranu,
 - d) všech oznámeních o odstoupení od úmluvy nebo jejích protokolů, a o dni, jímž toto odstoupení nabývá účinnosti pro dotyčnou smluvní stranu,
 - e) uložení každého prohlášení podle článku 1 odst. 2.

V Kyjevě dne 22. května 2003 v jediném originále v anglickém jazyce.

Originál úmluvy je uložen u depozitáře, který předá ověřené opisy všem smluvním stranám.

Na důkaz toho níže podepsaní, řádně oprávnění k tomuto účelu, podepsali tuto úmluvu.

ISSN 1801-0393

Vydává a tiskne: Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o., Bartůňkova 4, pošt. schr. 10, 149 01 Praha 415, telefon: 272 927 011, fax: 974 887 395 – **Redakce:** Ministerstvo vnitra, Nám. Hrdinů 1634/3, pošt. schr. 155/SB, 140 21 Praha 4, telefon: 974 817 287, fax: 974 816 871 – **Administrace:** písemné objednávky předplatného, změny adres a počtu odebíraných výtisků – MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, fax: 519 321 417, e-mail: sbirky@moraviapress.cz. Objednávky ve Slovenské republice přijímá a titul distribuuje Magnet-Press Slovakia, s. r. o., Teslova 12, 821 02 Bratislava, tel.: 00421 2 44 45 46 28, fax: 00421 2 44 45 46 27. **Roční předplatné** se stanovuje za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku a je od předplatitelů vybíráno formou záloh ve výši oznámené ve Sbírce mezinárodních smluv. Závěrečné vyúčtování se provádí po dodání kompletního ročníku na základě počtu skutečně vydaných částek (první záloha na rok 2006 činí 1500,- Kč, druhá záloha činí 1500,- Kč) – Vychází podle potřeby – **Distribuce:** MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, celoroční předplatné – 516 205 176, 519 305 176, 516 205 174, 519 205 174, objednávky jednotlivých částek (dobírky) – 516 205 207, 519 305 207, objednávky-knihkupci – 516 205 161, 519 305 161, faxové objednávky – 519 321 417, e-mail – sbirky@moraviapress.cz, zelená linka – 800 100 314. **Internetová prodejna:** www.sbirkyzakonu.cz – **Drobný prodej – Benešov:** Oldřich HAAGER, Masarykovo nám. 231; **Brno:** Ing. Jiří Hrazdil, Vranovská 16, SEVT, a. s., Česká 14; **České Budějovice:** SEVT, a. s., Česká 3, tel.: 387 432 244; **Hradec Králové:** TECHNOR, Wonkova 432; **Cheb:** EFREX, s. r. o., Karlova 31; **Chomutov:** DDD Knihkupectví – Antikvariát, Ruská 85; **Kadaň:** Knihařství – Přibíková, J. Švermy 14; **Kladno:** eL VaN, Ke Stadionu 1953; **Klatovy:** Krameriovo knihkupectví, nám. Míru 169; **Liberec:** Podještědské knihkupectví, Moskevská 28; **Litoměřice:** Jaroslav Tvrdík, Lidická 69, tel.: 416 732 135, fax: 416 734 875; **Most:** Knihkupectví „U Knihomila“, Ing. Romana Kopková, Moskevská 1999; **Olomouc:** ANAG, spol. s r. o., Denisova č. 2, Zdeněk Chumchal – Knihkupectví Tycho, Ostružnická 3, Knihkupectví SEVT, a. s., Ostružnická 10; **Ostrava:** LIBREX, Nádražní 14, Profesio, Hollarova 14, SEVT, a. s., Denisova 1; **Otrokovice:** Ing. Kučeřík, Jungmannova 1165; **Pardubice:** LEJHANEČ, s. r. o., třída Míru 65; **Plzeň:** TYPOS, a. s., Úslavská 2, EDICUM, Vojanova 45, Technické normy, Lábkova pav. č. 5, Vydavatelství a naklad. Aleš Čeněk, nám. Českých bratří 8; **Praha 1:** Dům učebnic a knih Černá Labuť, Na Poříčí 25, FIŠER-KLEMENTINUM, Karlova 1, LINDE Praha, a. s., Opletalova 35, NEOLUXOR s. r. o., Václavské nám. 41; **Praha 2:** ANAG, spol. s r. o., nám. Míru 9 (Národní dům), SEVT a. s., Slezská 126/6; **Praha 4:** SEVT, a. s., Jihlavská 405; **Praha 5:** SEVT, a. s., E. Peškové 14; **Praha 6:** PPP – Staňková Isabela, Puškinovo nám. 17; **Praha 7:** MONITOR CZ, s. r. o., V háji 6, tel.: 272 735 797; **Praha 8:** JASIPA, Zenklova 60, Specializovaná prodejna Sbírky zákonů, Sokolovská 35, tel.: 224 813 548; **Praha 9:** Abonentní tiskový servis-Ing. Urban, Jablonecká 362, po – pá 7 – 12 hod., tel.: 286 888 382, e-mail: tiskovy.servis@abonent.cz; **Praha 10:** BMSS START, s. r. o., Vinohradská 190; **Přerov:** Odborné knihkupectví, Bartošova 9, Jana Honková – YAHOO-i-centrum, Komenského 38; **Sokolov:** KAMA, Kalousek Milan, K. H. Borovského 22, tel.: 352 303 402; **Šumperk:** Knihkupectví D & G, Hlavní tř. 23; **Tábor:** Milada Šimonová – EMU, Budějovická 928; **Teplice:** Knihkupectví L & N, Masarykova 15; **Trutnov:** Galerie ALFA, Bulharská 58; **Ústí nad Labem:** PNS Grosso s. r. o., Havířská 327, tel.: 475 259 032, fax: 475 259 029, Kartoan, s. r. o., Solvayova 1597/3, Vazby a doplňování Sbírek zákonů včetně dopravy zdarma, tel.+fax: 475 501 773, www.kartoon.cz, e-mail: kartoon@kartoon.cz; **Zábřeh:** Mgr. Ivana Patková, Žižkova 45; **Žatec:** Prodejna U Pivovaru, Žižkovo nám. 76, Jindřich Procházka, Bezděkov 89 – Vazby Sbírek, tel.: 415 712 904. **Distribuční podmínky předplatného:** jednotlivé částky jsou expedovány neprodleně po dodání z tiskárny. Objednávky nového předplatného jsou vyřizovány do 15 dnů a pravidelné dodávky jsou zahajovány od nejbližší částky po ověření úhrady předplatného nebo jeho zálohy. Částky vyšlé v době od zaevidování předplatného do jeho úhrady jsou doposílány jednorázově. Změny adres a počtu odebíraných výtisků jsou prováděny do 15 dnů. **Reklamace:** informace na tel. číslech 516 205 174, 519 305 174. V písemném styku vždy uvádějte IČO (právnícká osoba), rodné číslo (fyzická osoba). **Podávání novinových zásilek** povoleno Českou poštou, s. p., Odštěpný závod Jižní Morava Ředitelství v Brně č. j. P/2-4463/95 ze dne 8. 11. 1995.